

CASA CANTILLI

Str. Stadionului, nr. 1 , Ploiești

STUDIU ISTORIC

OCTOMBRIE 2025

CUPRINSUL VOLUMULUI

1.	Obiectul și scopul studiului	3
1.1.	Localizarea obiectivului	3
1.2.	Scopurile și metoda de studiu	5
2.	Statutul juridic de protecție	6
3.	Statutul economic	7
4.	Context istoric	7
5.	Evoluția istorică a tramei stradale, parcellarului și a fondului construit din zonă	22
6.	Cercetare istorică și arhitecturală a imobilului. Concepția arhitecturală	27
6.1.	Istoricul monumentului	27
6.2.	Rezolvarea arhitecturală : volumul, fațadele, partiul, decorația	31
6.2.1.	Volumul, partiul	31
6.2.2.	Fațadele și decorațiunile	34
6.3.	Modificări ale monumentului ca funcțiune, partiul, elemente decorative	38
6.4.	Intervenții identificate	38
7.	Evaluarea globală a imobilului	41
7.1.	Valoarea de vechime – autenticitate	41
7.2.	Valoarea memorial – simbolică	41
7.3.	Valoarea arhitecturală	42
7.4.	Valoarea de raritate - unicitate	42
7.5.	Valoarea urbanistică	42
7.6.	Valoarea tehnică	42
7.7.	Valoarea socio – culturală	43
7.8.	Valoarea documentară	43
8.	Studiu de parament	43
9.	CONCLUZII: PERMISIVITĂȚI ȘI INTERDICȚII	48
	Bibliografie	50

1. Obiectul și scopul studiului

Obiectul prezentului studiu istoric îl constituie cercetarea din punct de vedere istoric și arhitectural a imobilului situat în municipiul Ploiești, strada Stadionului, nr. 1, județul Prahova, identificat cu numărul cadastral 124786, în vederea stabilirii calităților istorice, arhitecturale și memoriale ale clădirii susmenționate în vederea stabilirii modalității de intervenție asupra acesteia în vederea consolidării și restaurării imobilului. Clădirea studiată, cunoscută sub denumirea **Casa Cantilli**, este monument istoric cu valoare locală și este nominalizată în Lista Monumentelor Istorice a județului Prahova la poziția 332, având codul **PH-II-m-B-16298**, deși figurează în mod eronat sub denumirea Casa Istrate Negulescu.

Imobilul a fost construit în prima jumătate a secolului al XIX-lea și a cunoscut numeroase etape de transformare. Clădirea este strâns legată de personalități istorice marcante și evenimente importante pentru istoria locală și națională, între care trebuie menționată șederea țareviciului Alexandru (viitor țar Alexandru al III-lea al Rusiei) în anul 1877 și utilizarea clădirii drept sediu al Cercului Militar Ploiești începând cu anul 1916. Aceasta este reprezentativă pentru arhitectura civilă boierească din secolul XIX și pentru peisajul urban al municipiului Ploiești.

Scopul elaborării prezentului studiu istoric este de a fundamenta proiectul de **reabilitare, consolidare, recompartimentare interioară și desființarea parțială a clădirii C1 – Casa Cantilli**, investiție derulată de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Prahova. Studiul istoric urmărește identificarea, documentarea și evaluarea valorilor istorice, arhitecturale, urbanistice și memorial-simbolice ale imobilului și stabilirea principiilor și limitelor acceptabile ale intervențiilor viitoare, în conformitate cu prevederile **Legii nr. 422/2002 privind protejarea monumentelor istorice**.

1.1. Localizarea obiectivului

Imobilul care constituie obiectul prezentului studiu este situat în municipiul Ploiești, județul Prahova, pe Strada Stadionului, nr. 1, în zona centrală a orașului. Terenul aferent imobilului are o suprafață totală de **5707 mp** și se află în **zona protejată ZP1**, conform reglementărilor urbanistice stabilite prin Planul Urbanistic General al municipiului Ploiești.

ZP1 este o zonă cu valoare ridicată care cuprinde monumente istorice, clădiri de patrimoniu și țesut urban cu valoare mare, fiind caracterizată prin regimuri de înălțime reduse (P+1+M sau P+2), indicatori urbanistici restrânși (POT max. 40-50%; CUT max. 1,0-1,5) și reguli stricte privind intervențiile asupra monumentelor istorice. În ZP1 sunt permise funcțiuni administrative, culturale și instituționale, compatibile cu caracterul istoric al zonei. Toate lucrările de intervenție asupra imobilului necesită avizele prevăzute de legislația privind protejarea monumentelor istorice și respectarea reglementărilor urbanistice specifice zonei.

Constucția este amplasată în proximitatea unor obiective istorice și urbanistice de importanță locală și națională, astfel fiind învecinată cu :

- Casa Negulescu – str. Stadionului nr. 3, 3A
- Parcul “Mihai Viteazul” (fost Parcul Central)
- Palatul Culturii Ploiești -
- Biserica Sf. Gheorghe, Biserica Sf. Vineri, Biserica Maica Precista
- Piața Eroilor și Ansamblul Urban Central

Zona în care se află Casa Cantilli reprezintă **unul dintre cele mai vechi și importante nuclee urbane ale orașului**, cu o evoluție documentată începând din secolul XVI, când localitatea începe să se dezvolte ca și târg comercial datorită poziționării la confluența drumurilor dintre București, Brașov și Giurgiu. Dezvoltarea economică care accelerează în secolul XIX, impulsionată de comerț și industria petrolieră, a transformat zona centrală a Ploieștiului într-un pol urbanistic și social, aici concentrându-se reședințe boierești, clădiri administrative și obiective culturale.

- Evaluarea calităților istorice, arhitecturale și urbanistice ale țesutului urban în care se găsește monumental studiat
- Evaluarea calităților istorice, arhitecturale și urbanistice ale clădirii în vederea stabilirii părților de construcție valoroase ce trebuie puse în valoare
- Identificarea și stabilirea condițiilor pe care ar trebui să le îndeplinească intervenția solicitată asupra clădirii respective
- Evaluarea stării actuale de conservare a imobilului
- Posibilitate de refuncționalizare a monumentului cu punerea în valoare a elementelor valoroase
- Posibilitatea integrării elementelor de consolidare în structura monumentului istoric.

Metoda de studiu a constat în:

- Cercetarea bibliografică și documentară
- Analiza documentațiilor tehnice existente
- Corelarea informațiilor istorice și tehnice pentru identificarea evoluției construcției
- Analiza situației existente in situ, abordată prin cercetarea la fața locului, analizarea releveului monumentului și a documentarului fotografic.

2. Statutul juridic de protecție

Clădirea analizată este **nominalizată în Lista Monumentelor Istorice a județului Prahova** la poziția 332 având **codul B-II-m-B-16298** – casă, datare a doua jumătate a secolului XIX.

În evidențele oficiale figurează în mod eronat sub denumirea Casa Istrate Negulescu, însă conform documentațiilor și studiilor recente, imobilul corespunde Casei Cantilii, amplasată la nr.1 pe Strada Stadionului.

Conform PUG Ploiești – Revizia 2022, imobilul se află în **zona protejată ZP1**, zonă cu un grad mare de protecție.

Intervențiile premise și/sau recomandate în zona protejată ZP1 sunt:

- Lucrări de consolidare și restaurare
- Lucrări de reparații și întreținere
- Modernizări care nu afectează elementele arhitecturale originale
- Schimbarea funcțiunii, dacă este compatibilă cu caracterul istoric
- Completări, extinderi sau mansardări moderate, care nu afectează volumul, silueta și valoarea arhitecturală a clădirii
- Lucrări de amenajare peisagistică și urbană cu păstrarea caracterului zonei

3. Statutul economic

Imobilul care face obiectul prezentului studiu aparține domeniului privat al statului și se află în administrarea **Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Prahova**, conform documentațiilor tehnice puse la dispoziție.

Conform informațiilor existente, imobilul nu este grevat de sarcini de natură economică (ipotecă, servituți înscrise în cartea funciară) și nu figurează ca obiect al unor litigii juridice în momentul întocmirii acestui studiu.

Construcția monument istoric se află într-o stare avansată de degradare și în prezent nu este utilizată, ceea ce îi conferă un statut economic pasiv, fiind necesare investiții pentru refuncționalizare, reabilitare și punerea sa în valoare.

4. Context istoric

Orașul Ploiești are o evoluție istorică documentată începând cu perioada medievală. Prima mențiune oficială datează încă din anul **1597**, în timpul domniei lui Mihai Viteazul, când orașul este atestat ca **târg comercial**, situat la intersecția drumurilor care legau Bucureștiul de Brașov și Giurgiu, fapt ce i-a conferit un statut strategic de o importanță deosebită. Poziția strategică a favorizat dezvoltarea sa, iar în veacurile următoare devine unul dintre cele mai importante noduri economice și urbane ale Munteniei.

Teritoriul actualului municipiu al județului Prahova și împrejurimile sale a fost locuit încă din cele mai vechi timpuri. Cercetările arheologice au scos la iveală urme ale culturii **Gumelnița**, datate în mileniul IV î.Hr., constând în fragmente ceramice, unelte din piatră șlefuită și resturi de locuințe. O importanță deosebită în istoria regiunii o are așezarea **Târgșoru Vechi**, amplasată la aproximativ 3 kilometri de Ploiești. Târgșoru Vechi, cunoscut și sub denumirea de **Cohalul** în documentele medievale timpurii, a fost unul dintre cele mai importante centre urbane ale Țării Românești în Evul Mediu. Aflat pe traseele comerciale care legau Transilvania de Dunăre, Târgșoru Vechi a funcționat drept **târg domnesc**, fiind menționat în documente încă din secolul al XIV-lea. În secolul al XV-lea, sub domnia lui Vlad Dracul și apoi a lui Vlad Țepeș, a devenit **reședință voievodală**, beneficiind de privilegii economice și de existența unei monedării proprii, unde se bătea **banul de Târgșor**, monedă utilizată în comerțul local și regional.

Săpăturile arheologice realizate în ultimele decenii la Târgșoru Vechi au adus la lumină zidurile cetăților medievale, pivnițe boltite, urme de drumuri pavate, fragmente de ceramică smălțuită, obiecte de podoabă și monede medievale, demonstrând existența unei organizări administrative complexe. Ansamblul voievodal identificat, care cuprindea o biserică și ziduri de apărare, indică faptul că Târgșoru Vechi a jucat un rol politic și economic major, fiind un important punct strategic al Țării Românești. Totodată, zona a fost implicată în conflictele politico-militare ale vremii, fiind incendiată și refăcută de mai multe ori.

Începând cu secolul al XVI-lea, odată cu ascensiunea Ploieștiului, Târgșoru Vechi începe să decadă treptat, pierzându-și din importanță în favoarea noului târg. Această schimbare a fost accelerată de dezvoltarea drumurilor comerciale care traversau noul târg, precum și de apropierea de marile trasee comerciale spre București și Giurgiu. Totuși, importanța istorică și arheologică

a Târgșorului Vechi rămâne crucială pentru înțelegerea formării nucleului urban în zona Prahovei și a fundamentat, în mod indirect, apariția și dezvoltarea ulterioară a orașului Ploiești.

Numele orașului, atestat inițial ca **Plăești**, a stârnit de-a lungul timpului mai multe interpretări privind originea sa. Una dintre ipotezele istorice susține că denumirea derivă din numele unei familii boierești locale, **Plăieșu**, care ar fi deținut moșii și proprietăți în această regiune în perioada medievală. În documentele secolelor XVII-XVIII, apar mențiuni despre **boierii Plăieșu**, atestați în regiunea Prahovei și a Târgșorului, implicați în administrația locală și în activități economice, în special în negoț și în exploatarea pământurilor agricole. Deși nu există documente certe care să precizeze exact amplasarea domeniilor familiei Plăieșu, izvoarele medievale sugerează că aceștia ar fi deținut **pământuri în zona sudică și estică a actualului oraș**, întinzându-se posibil până spre Ghighiu și Valea Călugărească. Pe aceste moșii se cultivau cereale, viță-de-vie și se practicau activități legate de creșterea vitelor, acestea fiind ocupațiile dominante ale boierilor în acea epocă. Familia Plăieșu a fost una de mici boieri, nu făceau parte din înalta boierime a Țării Românești, ci se aflau într-o categorie socială intermediară, cu funcții locale în administrația județului Prahova. În perioada secolelor XVII-XVIII, astfel de familii jucau un rol esențial în gestionarea moșiilor, în colectarea dărilor și în supravegherea drumurilor comerciale.

O altă teorie despre numele orașului susține că denumirea **Plăești** provine de la termenul „**plăieș**”, cuvânt care își are originea în limba slavă veche, din cuvântul *plai* (înțeles ca „hotar”, „graniță” sau „trecătoare de munte”) și sufixul *-eș*, indicând apartenența sau locuirea în acea zonă. Plăieșii erau în Evul Mediu soldații care erau însărcinați cu paza trecătorilor de munte și a granițelor, având un statut semi-militar, aceștia erau adesea recrutați dintre țăranii liberi din zonele de frontieră. În Țara Românească și Moldova, plăieșii aveau atribuții precise: supravegherea drumurilor comerciale și a trecătorilor, asigurarea pazei la hotarele țării și participarea la luptele defensive în caz de invazii. Există ipoteza că regiunea actualului Ploiești ar fi fost un **punct strategic de trecere și control comercial**, fapt ce ar putea explica existența unor comunități de plăieși în zonă. Totodată, toponimul Plăești ar fi putut desemna inițial **un loc locuit de plăieși** sau administrat de aceștia, mai ales că orașul se află în zona unor vechi trasee comerciale și militare între Dunăre și Carpați.

În secolele XVII–XVIII, Ploieștiul se dezvoltă ca **centru comercial**, fiind ocupat de o populație eterogenă formată majoritar din români, dar și din mici comunități evreiești, grecești, armenesti, bulgărești și maghiare, care au contribuit substanțial la dezvoltarea economică și culturală a orașului. Conform datelor istorice, în jurul anului 1831, orașul avea o populație estimată la aproximativ 10.000 locuitori.

În perioada secolului al XVII-lea și începutului de secol XVIII, orașul a fost profund marcat de frământările politice interne și externe. În **jurul anului 1700**, Ploieștiul și întreaga regiune Prahova se găseau sub influența domniei lui **Constantin Brâncoveanu (1688-1714)**, perioadă în care au fost intensificate comerțul și dezvoltarea urbană, dar și presiunile fiscale, în contextul relațiilor delicate cu Imperiul Otoman. Relațiile Țării Românești cu Imperiul Otoman au devenit **extrem de tensionate începând cu 1699**, după încheierea Păcii de la Karlowitz, care a slăbit controlul otoman asupra Europei Centrale și i-a determinat pe turci să ceară **tributuri tot mai mari** și loialitate necondiționată din partea domnitorilor români. Această situație a generat **nesiguranță politică și economică**, mai ales pentru familiile de boieri care erau implicate în politică și administrație.

În acest climat agitat, **mai multe familii boierești din zona sudică a Țării Românești și din regiuni afectate de conflicte** s-au refugiat temporar în orașe mai protejate și mai prospere, precum Ploieștiul, care începuse să capete contur ca târg important, protejat de rețele comerciale și de relativa stabilitate economică a zonei Prahovei. Printre familiile care au găsit adăpost la Ploiești în jurul anilor **1690-1710** se numără: familia Cantacuzino – ramuri mai mici ale familiei care au preferat să se retragă din București în zone mai sigure, Băicoianu – se ocupa de administrația locală și comerțul de cereale și vite, Ghiță – mica boierime care se ocupa de comerțul cu vin și produse agricole, Negulescu – ramuri mai mici care s-au refugiat aici temporar și se ocupau cu negoț și administrația locală, Filipescu – membri care s-au retras strategic în Prahova pentru a evita conflictele politice de la Curtea Domnească, Brătianu – implicate în rețelele comerciale și administrative, Grigorescu – active în comerț, administrație și exploatarea pământurilor agricole, Găvănescu – deținea moșii în regiune și se ocupa de comerț și familia Cantilli – erau negustori și ocupau funcții administrative, ulterior își extend activitatea în industria petrolieră.

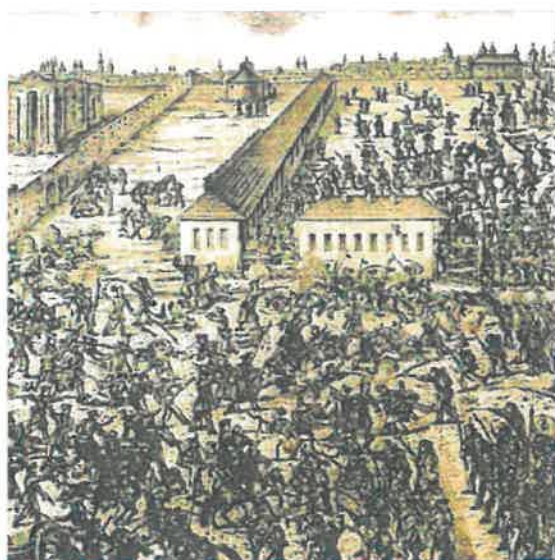
Prezența acestor familii a impulsionat **construcția de case boierești**, întărind caracterul rezidențial al nucleului viitorului oraș. Această **migrație temporară a boierimii în Ploiești în jurul anului 1700** a pregătit terenul pentru **ascensiunea urbană și economică a orașului în secolul XIX**, consolidând rețelele comerciale și administrative care vor face din Ploiești un centru regional de referință în Muntenia.

Tot în aceeași perioadă, această regiune a intrat sub influența **familiei Muruzi (Muruz)**, una dintre marile familii fanariote, originară din Constantinopol, care a jucat un rol important în politica și administrația Țării Românești și Moldovei. Numele lor complet era **Muruzi-Logotheti**, o familie de rang înalt în rândul fanarioților, implicată atât în administrație, cât și în afaceri comerciale și financiare. **Mihail Muruzi și Constantin Muruzi**, au ocupat de mai multe ori funcția de domnitor în Principatele Române, fiind implicați în reorganizarea administrativă și în stabilirea relațiilor economice cu Imperiul Otoman și Imperiul Habsburgic. Influența Muruzi s-a manifestat în principal **prin legăturile comerciale și administrative** pe care aceștia le-au întreținut cu boierimea locală și cu marii negustori ai târgului. În special în timpul **domniilor succesive ale fanarioților între 1716 și 1821**, familia Muruzi a jucat un rol de intermediar între autoritățile centrale și elitele economice locale. Ei au sprijinit stabilirea unor politici fiscale mai avantajoase, consolidarea rețelelor comerciale între Ploiești și Constantinopol și Levant, dezvoltarea comerțului cu produse petroliere.

În special, în perioada în care Muruzii au exercitat influență politică, **Ploieștiul a început să fie perceput ca un târg strategic**, servind atât scopurilor comerciale, cât și celor militare ale administrației fanariote. Ei au încurajat **investițiile în hanuri, depozite și prăvălii**, esențiale pentru comerțul de tranzit. Tot în aceeași perioadă se instalează în regiune din ce în ce mai multe familii de greci și aromâni.

Influența fanariotă se rasfrânge și în arhitectură, în aceasă perioadă are loc răspândirea mai multor influențe balcanice în construcțiile boierești: balcoane cu stâlpi de lemn și traforaje delicate, fațade decorate cu elemente inspirate de arhitectura orientală.

Începutul secolului al XIX lea este și el marcat de mai multe evenimente care își lasă amprenta în istoria orașului. În anul **1821**, are loc revolta lui **Tudor Vladimirescu** care a generat neliniște în întreaga țară. Deși nu s-au înregistrat lupte directe în Ploiești, regiunea a fost tranzitată de trupe, iar comerțul a scăzut considerabil, generând temeri sociale și economice. Între **1828-1829**, Războiul ruso-turc a adus din nou tensiuni, cu trupe rusești cantonate temporar în Prahova. În urma **Tratatului de la Adrianopol (1829)**, comerțul românesc a fost liberalizat, ceea ce a impulsionat și mai tare **dezvoltarea economică a Ploieștiului**.

Ilustrații de la marele incendiu din 1843, Ploiești

O etapă importantă de **modernizare a început în 1830**, care corespunde cu aplicarea **Regulamentului Organic** – prima formă de constituție în Țara Românească și în Moldova impusă de Imperiul Țarist. Această reformă are ca rezultat o mai bună organizare a administrației locale, trasarea străzilor regulate, stabilirea unor taxe și reglementări comerciale și marchează apariția unor încercări de urbanism mai coerent.

Un moment marcant în istoria orașului a fost **marele incendiu din 1843**, care a distrus o mare parte din centrul vechi al târgului. Au ars zeci de case, prăvălii, hanuri și arhive comerciale, provocând o criză economică și socială profundă. În urma incendiului, autoritățile au impus o serie de reglementări care sa ajute la evitarea unor evenimente similare în viitor: lărgirea străzilor, folosirea obligatorie a zidăriei de cărămidă, stabilirea unor reguli de aliniament și parcelare, reconstruirea clădirilor distruse după noile norme urbanistice.

Anul 1877 este și el unul important pentru oraș, dar în mod special pentru construcția studiată. În acest an, în condițiile declanșării războiului ruso-turc, **armata rusă a primit permisiunea de a tranzita teritoriile românești** în drumul lor spre Dunăre. Armata s-a împărțit în trei, iar doua dintre ele au străbătut târgul Mizil și orașul Ploiești. Marele Duce Nicolae, comandantul suprem al armatei ruse, fratele mai mic al țarului, a obținut permisiunea e a staționa cu trupele sale aici. **Suita țarului Alexandru al II-lea, din care făceau parte și fii săi, a fost găzduită în oraș pe o perioadă de 19 zile, între 25 mai și 13 iunie.** Ducele Nicolae a fost cel care a ales casele în care urmau sa fie găzduiți oaspeții ruși. Cele mai multe dintre aceste reședințe se aflau în Parohia "Maica Precistă" și în vecinătatea acesteia. Această alegere este motivată de faptul că în această zonă a orașului se aflau cele mai multe clădiri noi, care erau mult mai spațioase și moderne, dar și pentru că erau înconjurată de grădini întinse. Țarul Alexandru al II-lea a fost cazat în Casa

Negulescu, iar fii săi, marele duce moștenitor și ducele Vladimir, au fost cazați pe aceeași strada, respectiv în Casa Cantilli.

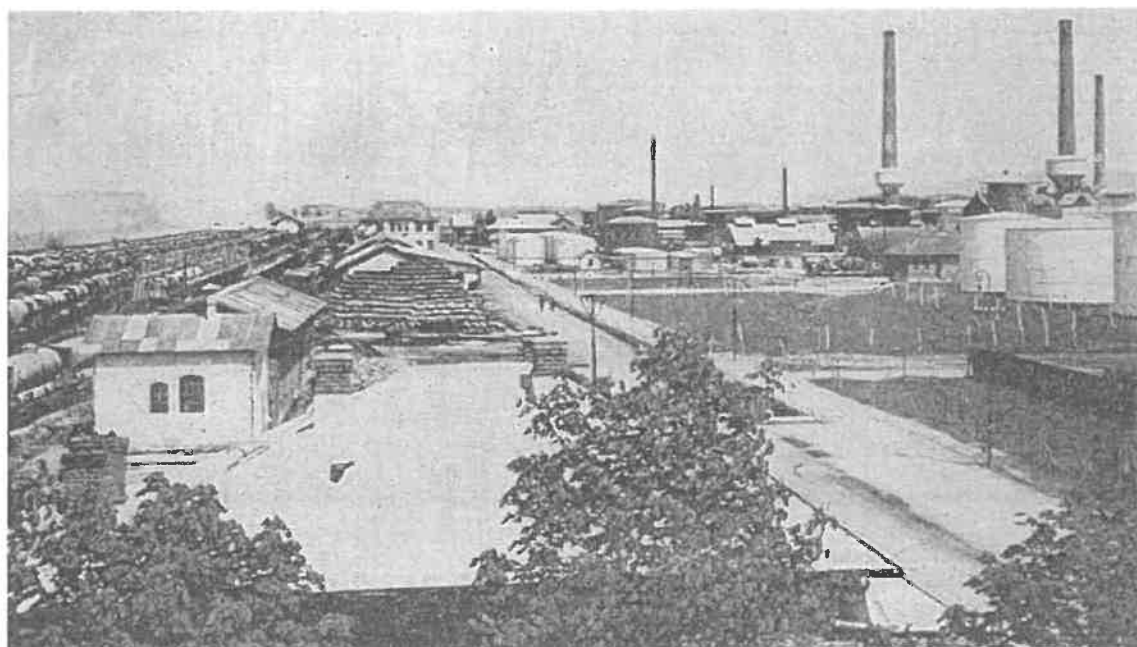

Secolul **XIX** reprezintă perioada de **apogeu a dezvoltării orașului**, marcată de evoluția accelerată a industriei petroliere. În anul **1857**, Ploiești devine **primul oraș din lume iluminat public cu petrol lampant**, eveniment care îi oferă statutul de **capitală neoficială a industriei petroliere românești și europene**. În același an a fost deschisă prima rafinărie industrială din lume, denumită **Fabrica de Gaz**, pusă în funcțiune de frații Mehedințeanu, care au distilat păcură

pentru a obține lampant. Orașul se transformă într-un **nod important de extracție, prelucrare și export** al petrolului, fiind legat economic de alte localități precum Câmpina, unde se dezvoltă importante rafinării. Ploieștiul devine **principalul centru de colectare și transport al petrolului**, fiind racordat la infrastructura feroviară și la porturile fluviale și maritime (Giurgiu și Constanța), consolidându-și astfel rolul strategic în economia țării și a Europei.

Fabrica de Gaz era amplasată în partea de sud-est a orașului, în zona actualei străzi Rafinorilor, pe o suprafață de aproximativ 2 hectare. Deși instalațiile originale nu mai există astăzi, zona păstrează memoria locului prin denumiri și repere toponimice legate de aceasta. Este clădirea care a consacrat Ploieștiul drept leagănul industriei petroliere moderne.

Prima rafinărie, Ploiești, 1857

În deceniile care au urmat, industria petrolieră ploieșteană a intrat într-o **perioadă de expansiune accelerată**, fiind motorul modernizării orașului și al transformării acestuia într-un **mare centru industrial și comercial al Europei de Est**. După inaugurarea primei fabrici de gaz, au început să apară treptat alte rafinării în Ploiești, fondate atât de antreprenori locali, cât și de investitori străini, atrași de potențialul resurselor petroliere din subsolul Prahovei.

Printre rafinăriile importante construite în Ploiești în a doua jumătate a secolului XIX și începutul secolului XX se numără:

- **Rafinăria Mehedințeanu** – 1861, este fondată de Teodor Mehedințeanu și introduce instalații de distilare mai performante
- **Rafinăria Vega** – 1905, specializată în producția de parafină, vaselină și alte produse special și este una dintre cele mai longevive rafinării din Europa
- **Rafinăria Aurora** – început de secol XX, se specializează pe producția de petrol lampant și combustibili pentru industria feroviară
- **Rafinăria Astra Română** – 1910, este fondată de o echipă de investitori români și străini și devine în perioada interbelică una dintre cele mai mari rafinării din sud-estul Europei

- **Rafinăria Orion** -1922, este una dintre rafinăriile private care se ocupă de producția de benzină, petrol, gaz lampant, uleiuri și produse petroliere secundare

Rafinăriile din Ploiești au colaborat cu **rafinăriile din Câmpina, Moreni și București**, formând o **rețea industrială și comercială interdependentă**, care asigura producția, transportul și exportul produselor petroliere românești către piețele din Europa Centrală, Imperiul Otoman și Orientul Apropiat. Acestea produceau gaz lampant, benzină și motorină, uleiuri lubrifiante pentru industrie și transport, parafină, vaselină, bitum și alte produse chimice secundare utilizate în diverse ramuri ale industriei.

Expansiunea industriei petroliere a avut un **impact major asupra urbanismului** orașului Ploiești, aceasta a generat: extinderea zonelor industriale spre periferii- mai ales în zona de sud, zona străzilor Rafinorilor și zona Mihai Bravu, **apariția cartierelor muncitorești – Mimiș și Bariera Bucov**, dezvoltarea rețelei de căi ferate și construirea mai multor clădiri administrative, comerciale și centre bancare.

Rafinăriile Astra Română și Orion

Familia **Cantilli**, parte a **boierimii și burgheziei locale** din Ploiești, nu a fondat direct vreo rafinărie, însă a jucat un rol **indirect important** în expansiunea industriei petroliere. Membrii familiei dețineau **terenuri valoroase în zona centrală și sudică a orașului**, pe care, în a doua jumătate a secolului XIX și începutul secolului XX, le-au **vândut investitorilor industriali**, facilitând extinderea rafinăriilor și a instalațiilor petroliere. De asemenea, familia a avut **implicări financiare** în mediul bancar local, sprijinind indirect creditarea unor societăți comerciale legate de industria petrolieră. Prin aceste tranzacții și legături economice, Cantilli a contribuit la **transformarea urbanistică și economică a Ploieștiului**.

Perioada interbelică a reprezentat pentru Ploiești o etapă de **reconstrucție și modernizare intensă**, dar și de mari contraste. **Primul Război Mondial** a avut un **impact sever asupra orașului**, deoarece între anii 1916-1918, Ploieștiul a fost **ocupat de trupele germane**, care au

vizat în mod direct instalațiile petroliere. În timpul ocupației, multe rafinării au fost **demontate parțial sau avariate**, iar producția petrolieră a scăzut drastic. Totuși, germanii au păstrat o parte din capacitățile de rafinare în funcțiune, pentru a alimenta mașina de război, motiv pentru care orașul a rămas **un obiectiv strategic esențial**. După retragerea trupelor germane în noiembrie 1918, Ploieștiul a cunoscut o **perioadă dificilă de refacere economică**, dar avantajul său industrial și poziția sa strategică au permis reluarea rapidă a activităților.

După ocupația germană, orașul și-a **consolidat statutul de principal centru al industriei petroliere din sud-estul Europei**, fiind considerat, alături de Câmpina, capitala petrolului românesc. Industria locală nu doar că s-a refăcut după distrugerile războiului, dar a și **crescut spectaculos**, fiind stimulată de investiții străine considerabile, creșterea cererii globale de produse petroliere și de politicile economice care încurajau exporturile și modernizarea. Ploieștiul nu a regresat, dimpotrivă, și-a **consolidat și mai mult poziția de nod strategic economic și logistic**. Capacitățile de rafinare s-au extins semnificativ, rafinăriile Vega, Mehedințeanu, Orion și Astra Română fiind modernizate cu tehnologii noi și crescând producția de combustibili, lubrifianți pentru industrie și armată, bitum și parafină.

În această perioadă, pentru a asigura distribuția eficientă a produselor petroliere și a combate monopolurile străine, statul român a înființat în 1927 **Oficiul de Stat pentru Industrializarea și Vânzarea Produselor Petroliere (OSIN)**, care a creat o rețea proprie de **benzinării OSIN** în marile orașe, inclusiv în Ploiești. Benzinăriile OSIN, construite în stil modernist funcționalist, erau prevăzute cu pompe manuale sau electrice și purtau sigla distinctivă a instituției.

Stația OSIN din Piața Unirii, la finalul perioadei interbelice

În Ploiești, ele au fost amplasate în zone strategice, precum Gara de Sud, Bulevardul Independenței și în apropierea marilor rafinării, asigurând alimentarea transporturilor auto și feroviare. Prezența lor simboliza **modernizarea urbană** și trecerea orașului la infrastructura specifică automobilismului interbelic.

Orașul a trecut prin mai multe **proiecte mari de urbanizare**, inițiate de autoritățile locale și de diverse asociații profesionale și comerciale, precum **Camera de Comerț și Industrie Prahova**

sau **Societatea pentru Înfrumusețarea Orașului**. Proiectele implementate vizau modernizarea rețelei stradale și pavarea arterelor principale (Bulevardul Independenței, Strada Lipscani, Bulevardul Gării), extinderea iluminatului electric public, realizarea de zone verzi și parcuri (Parcul Nichita Stănescu), amenajarea esplanadelor din zona centrală, construcția de hale comerciale moderne (Hala Centrală) și construirea unor noi clădiri administrative și sedii bancare (realizate în stil neoromânesc, neoclassic și art deco).

Strada Lipscani

Bulevardul Independenței

Piața Unirii, 1939

Halele Centrale

Perioada interbelică a adus **apariția și extinderea unor noi**, ca urmare a **exploziei industriale și demografice**. Creșterea accelerată a industriei petroliere și a altor ramuri conexe a atras în oraș **muncitori, tehnicieni și funcționari**, ceea ce a generat o nevoie acută de locuințe și de o infrastructură urbană modernă. Noile cartiere au fost planificate reflectând tendințele moderne ale urbanismului european. Aici trebuie menționate cartierele Mihai Bravu (extins în 1920-1930), Mimiș (extins în 1925-1927) și lotizările din zona Bariera Bucov (1930-1935). Pe lângă extinderea și apariția de cartiere noi sunt construite **clădiri importante** care constituie **reperele arhitecturale ale orașului** din acea epocă.

Hotel Central – început de secol XX

Hotel Europa - sfârșitul anilor 1920

Palatul Școalelor Comerciale – actualul
Colegiu Național "Ion Luca Caragiale",
1924-1938

Cinematograful Odeon – actualul Teatru
"Toma Caragiu", 1927

Banca Creditului Prahovei - azi BCR, 1926

Blocul Toboc, 1920-1924

Locuințe-str. Hașdeu, Democrației, Republicii

Casa Dumitrescu Sfetescu, 1930

Astfel, perioada interbelică a fost pentru Ploiești una dintre **cele mai efervescente etape din istoria sa modernă**, marcată de prosperitate economică, proiecte urbanistice ambițioase, modernizare și diversitate culturală, poziția sa strategică are să-l transforme într-o **țintă militară majoră** în perioada celui de **Al Doilea Război Mondial**.

Între 4 aprilie 1944 și 23 august 1944 începe bombardarea masivă și sistematică a României de către puterile aliate. În prima zi au avut loc bombardamentele de la București, primele ținte au fost căile ferate CFR și centrala electrică Grozăvești, dar au fost și bombe care au căzut în zone cu civili, a doua zi este bombardat orașul Ploiești unde țintele sunt caile ferate și rafinăriile. Această strategie este cunoscută drept **Oil Campaign** și viza distrugerea capacităților petroliere vitale pentru de război. Raidurile au lovit **rafinăriile Astra Română, Orion, Vega**, precum și infrastructura feroviară și cartierele centrale ale orașului, provocând pierderi materiale și umane uriașe. Incendiile declanșate de explozii s-au extins rapid fiind alimentate de rezervoarele de petrol sparte. Bombardamentele au afectat grav și **căile ferate și depozitele de mărfuri**, izolând temporar orașul și paralizând transporturile petroliere. Cu toate acestea, autoritățile și lucrătorii din rafinării au depus eforturi susținute pentru a repara instalațiile și a relua producția, menținând Ploieștiul în continuare drept un nod industrial și logistic crucial. Distrugerile suferite în 1944 au lăsat urme adânci în țesutul urban și au constituit **premise pentru schimbările arhitecturale și urbanistice radicale ale perioadei comuniste**, când multe dintre clădirile pierdute nu au mai fost reconstruite în forma lor originală, iar orașul a fost remodelat după **noi concepte urbanistice și ideologice**.

Se estimează că în aprilie 1944, peste **5.000 de civili au fost uciși sau răniți**, iar zeci de clădiri, inclusiv edificii interbelice de importanță arhitecturală și administrativă, au fost distruse sau grav avariate

Rafinăriile după bombardare

Regimul comunist în România s-a instaurat treptat, într-un context istoric marcat de sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial și de expansiunea influenței sovietice în Europa de Est, ca parte a noii ordini geopolitice stabilite prin înțelegerile de la Yalta și Potsdam. Deși România a schimbat tabăra în august 1944, trecând de partea Aliaților, ocupația sovietică a țării și controlul impus de Armata Roșie au permis Partidului Comunist Român, inițial o formațiune marginală, să preia treptat puterea politică. Procesul s-a accelerat după 1945, culminând cu **abdicarea regelui Mihai I la 30 decembrie 1947** și proclamarea **Republicii Populare Române**, moment ce a marcat începutul regimului comunist în România. Desființarea instituției monarhice și aplicarea unei ideologii opuse ca orientare politică, sub controlul unei cenzuri opresive, au generat o criză ale cărei efecte nu au fost depășite complet nici până în prezent.

Pe durata întregii sale existențe, regimul communist a reușit să își exprime mesajul politic cel mai bine prin **planificarea arhitecturală**. Arhitectura, văzută ca știința de a proiecta clădiri, nu putea, așa cum nu putea nici un alt domeniu științific sau cultural, să nu fie **subordonată modului de gândire al sistemului totalitar comunist**, mod de gândire perfect definit prin formula orwelliană a “dublului limbaj” – diferența dintre discursul oficial și cel real.

Discursul oficial, propagandistic, cu privire la intențiile urbanistice ale regimului era acela că se vrea un oraș modern, nou care este impresionant și curat, un oraș în care să nu mai fie vizibilă diferența de clase prin contrastul dintre casele burghezilor și mizeria cartierelor locuite de muncitori.

Realitatea este însă mult diferită. Ceea ce au intenționat conducătorii țării în această perioadă a fost **dezrădăcinarea locuitorilor**, prin cantonarea lor în imense cartiere de blocuri de locuit, apreciate de majoritatea autorilor non-comuniști drept adevărate “colhozuri urbane”. Această acțiune avea menirea de a împlini mai multe **obiective: alienarea, omogenizarea, nivelarea** locuitorilor și transformarea lor în “automate ale modernității” pentru a implica în final evoluția acestora spre “omul nou” de tip socialist. O altă latură a gândirii comuniste viza construcțiile instituționale, megalomane, specific regimurilor totalitare, servind ca expresie a prosperității și bunăstării statului. O altă modalitate de a pune în practică ideile totalitare a fost **distrugerea monumentelor de valoare istorică cu scopul de a șterge din memoria colectivă perioada înflorire anterioară regimului comunist.**

În perioada 1947-1989 putem identifica **trei etape distincte**, fiecare cu politici economice, sociale, culturale și discursuri arhitecturale diferite:

- Perioada stalinistă (1948-1958) - se remarcă prin arhitectura realismului socialist, cu edificii monumentale, simetrie și motive decorative inspirate din clasicism
- Perioada de liberalizare (1958-1971) – este o perioadă de relaxare, arhitectura se îndreaptă spre modernismul funcționalist și se caracterizează prin forme simple, suprafețe mari vitrate și spații urbanistice aerisite
- Perioada de final (1971-1989) – regimul revine la o politică mai autoritară, marcând orașele prin demolări și sistematizări masive, în spiritul monumentalismului socialist

Perioada comunistă a adus pentru Ploiești **transformări urbanistice, economice și sociale radicale**, marcând o ruptură profundă față de orașul interbelic. După încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial, autoritățile comuniste au considerat **Ploieștiul un oraș strategic pentru reconstrucția economică a țării**, datorită poziției sale în inima industriei petroliere și a rețelelor de transport. În anii '50 și '60, planurile de urbanism au urmărit **reconfigurarea centrului vechi**, grav afectat de bombardamente, prin **demolări masive și înlocuirea țesutului urban istoric cu blocuri de locuințe în stil modernist și funcționalist**, specific arhitecturii socialiste, caracterizate prin fațade simple, lipsite de ornamente, arhitectura modulară, utilizarea prefabricatelor și uniformizare. Este aplicat **Planul de Sistematizare Urbană**, aprobat în anii 50, prin care autoritățile urmăresc mai multe directive:

- Lărgirea arterelor de circulație
- Crearea de axe vizuale monumentale
- Demolarea zonelor istorice considerate necorespunzătoare
- Construirea de blocuri de locuințe colective

În locul clădirilor eclectice, neoromânești sau art deco ale perioadei interbelice, au fost construite **complexuri de locuințe colective, clădiri administrative și magazine universale** în special în zonele centrale și de-a lungul principalelor bulevarde, precum Bulevardul Republicii (fost Bulevardul Independenței) și Șoseaua Nordului. Aceste intervenții urmăreau **uniformizarea vizuală a orașului** conform principiilor ideologice ale regimului, care considerau arhitectura anterioară drept **expresie a burgheziei și a inegalităților sociale.**

În contextul noii viziuni urbanistice și politice impuse de regimul comunist, apar **numeroase clădiri emblematice cu funcțiuni urbane moderne**, menite nu doar să răspundă nevoilor crescânde ale populației în plină expansiune, ci și să **transmită vizual și simbolic forța, organizarea și ideologia statului socialist.** Funcțiunile pe care la adăpostesc aceste noi clădiri

sunt **magazine universale, cinematografe moderne, case de cultură, hoteluri monumentale și complexe comerciale** care reprezentau **instrumente esențiale prin care regimul își exercita controlul cultural, economic și social**, creând spații publice care nu erau doar locuri de consum sau socializare, ci și **scene de propagandă și manifestare a noii ordini sociale**. Printre aceste clădiri se enumeră: Palatul Administrativ, Magazinul Universal, Casa de Cultură a Sindicatelor, Hotel Prahova, Restaurantul Berbec, Cinema Scala și Cinema Modern.

Bulevardul Republicii, 1977

Centrul Civic, aproximativ 1980

Piața 16 Februarie, aproximativ 1965

Cartierul Nord, aproximativ 1975

Magazinul universal BIG, finalul anilor 70

Magazinul universal Omnia, aproximativ 1975

Totodată, perioada comunistă, în special intervalul dintre 1960 și 1970, marchează **apogeul dezvoltării industriei Ploieștiului**, consolidând reputația orașul drept unul dintre cele mai importante centre petroliere și petrochimice ale Europei de Est. În acești ani, autoritățile au investit masiv în extinderea și modernizarea industriei. Astfel, între 1964 și 1969 s-a construit **Combinatul Petrochimic Teleajen**, conceput pentru a produce etilenă, propilenă, polietilenă și produse chimice de bază, fiind una dintre cele mai moderne unități petrochimice din țară. În paralel, **Rafinăria Vega** — fondată încă din 1905 — a trecut printr-un proces de modernizare prin construirea de instalații noi. Tot în acești ani, s-au construit **noi platforme industriale în sudul și estul orașului**, unde au fost ridicate obiective precum **Uzina 1 Mai**, specializată în construcția de utilaje petroliere și mecanice, și **Platforma Chimică Vest**, destinată producerii de rășini și solvenți. Această expansiune industrială a generat **o migrație mare a populației**, ducând la construirea de noi cartiere muncitorești, modernizarea transportului public și transformarea profundă a peisajului urban.

Însă, în ciuda acestei dezvoltări economice și industriale spectaculoase, sfârșitul regimului comunist avea să aducă schimbări dramatice pentru oraș, atât în plan urbanistic, cât și social și economic.

Căderea regimului comunist în România a avut loc în decembrie 1989, într-un context în care întregul bloc est-european se prăbușea sub presiunea crizei economice, a nemulțumirilor sociale și a dorinței de libertate. În România, Revoluția a fost marcată de **evenimente violente**, culminând cu **execuția soților Ceaușescu** în 25 decembrie 1989. În plan urban, regimul comunist lăsase în urmă **orașe profund transformate, cu centre istorice mutilate de demolări și dominate de arhitectura standardizată și monumentală a socialismului**. La Ploiești, Revoluția s-a manifestat prin **proteste masive** în zona centrală, în fața Palatului Administrativ, unde s-au strâns mii de oameni, cerând înlăturarea regimului și schimbarea conducerii locale. Clădirile administrative și piațeta centrală, construite ca simboluri ale puterii comuniste, au devenit locuri de manifestații și simboluri ale eliberării. **După 1989**, orașul a intrat într-o perioadă de **tranziție economică și urbanistică**, în care multe obiective industriale au intrat în declin, investițiile în infrastructură s-au redus, iar interesul pentru **protejarea și reabilitarea patrimoniului istoric** a început să reapară timid. În contextul schimbărilor socio-economice, multe clădiri istorice au rămas într-o stare incertă, oscilând între degradare și proiecte de restaurare, reflectând **tensiunea între trecutul urban istoric și transformările orașului în economia de piață**.

5. Evoluția istorică a tramei stradale, parcelarului și a fondului construit din zonă

Clădirea analizată este situată pe str. Stadionului, nr. 1, municipiul Ploiești, la mijlocul traseului ce leagă Centrul Civic, mai precis, la nord de Piața Eroilor și Bulevardul Republicii și în apropiere de Bariera Bucov. Zona în care se află este definită în Regulamentul Local de Urbanism ca parte a Zonei Protejate 1, zonă cu caracter urban istoric, dominată de clădiri cu valoare arhitecturală și istorică, străzi înguste și cu parcelari de secol XIX și de la începutul secolului XX. Limitele în care se înscrie ZP1 sunt:

- Nord – Piața Eroilor și Strada General Vasile Milea
- Est – Strada Gheorghe Doja
- Sud – Strada Democrației
- Vest – Bulevardul Republicii

Trama stradală în această zonă este rezultatul unui proces desfășurat pe parcursul a mai multe secole. În perioada **secolelor XVII–XVIII**, Ploieștiul era un târg cu drumuri comerciale convergente în zona centrală, ceea ce a generat o **trama stradală neregulată, radiară**. Ulterior, începând cu a doua jumătate a secolului XIX, în urma aplicării **Regulamentului Organic** și al modernizărilor urbane, străzile au fost regularizate, formând o rețea **rectilinie**, caracterizată prin: trasee paralele și/sau perpendiculare cu străzi principale de dimensiuni mari, lățime de 16-20 m (ex- Bulevardul Republicii) și străzi secundare care servesc drept legături între anexele principale și zonele rezidențiale sau funcționale ale orașului.

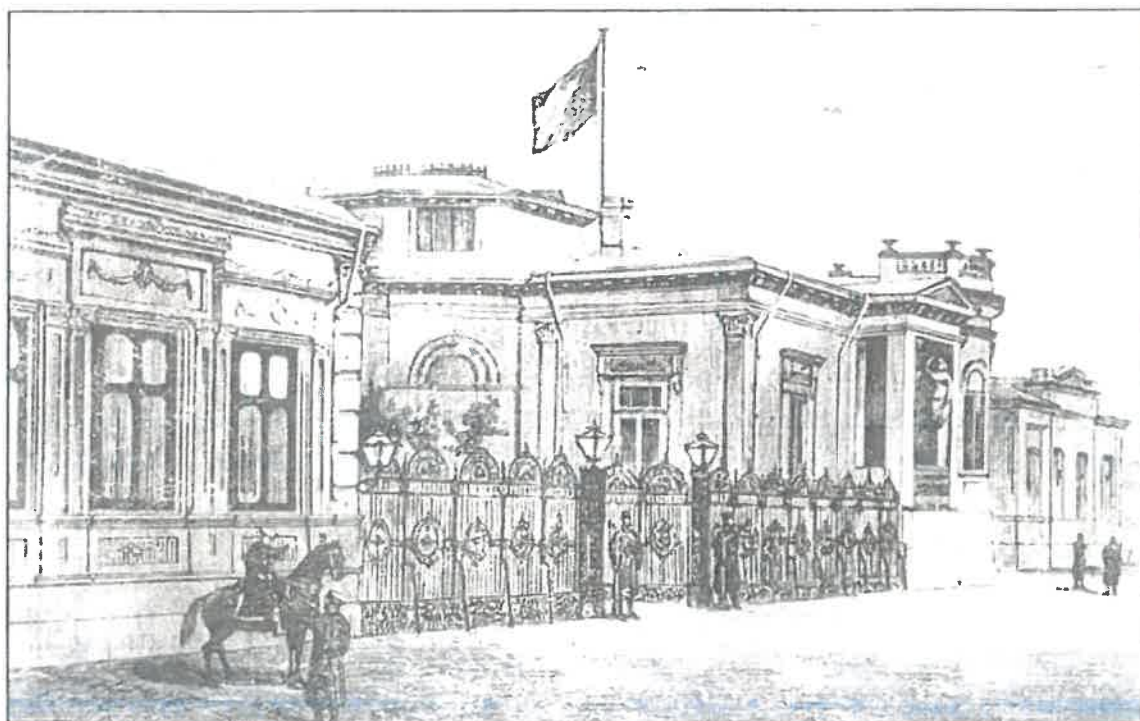
Strada Stadionului, pe care se află Casa Cantilli, exista încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, purtând inițial numele de „**Strada Hristu Cantilli**”, denumită astfel după boierul și comerciantul Hristu Cantilli, proprietar al imobilului emblematic de la nr. 1. În perioada interbelică, strada apare consemnată și sub numele de „**Strada Cantilli**”, păstrând legătura cu posesorul său istoric. De-a lungul timpului, strada a purtat și alte denumiri, precum „**Strada Alexandru II**”, în onoarea țarului rus, și „**Strada Fulgeanu**”, posibil legată de un proprietar local, dar și „**Strada Ispravnici**”, denumire asociată funcțiunilor administrative din zonă în secolele XVIII-XIX. În perioada comunistă, strada a fost redenumită „**Strada Maxim Gorki**”, în cadrul procesului de sovietizare a nomenclaturii urbane. Odată cu construirea **Stadionului Municipal în 1937**, strada a fost denumită „**Strada Stadionului**”, reflectând rolul de arteră de legătură între Bulevardul Independenței (actual Republicii) și zona estică a orașului.

Parcelarul s-a format succesiv, reflectând schimbările sociale și economice. În **secolele XVIII - XIX**, terenurile din această parte a orașului erau în mare parte **moșii boierești**, cu loturi extinse, livezi și grădini deținute de familii precum Cantilli, Plaieșu, Grigorescu și Găvănescu. Moșiile boierești aveau suprafețe mari, între 700 și 1500 mp.

În **”PLANUL ORASULUI PLOIESTI IN ANII 1830-1840” O IPOTEZA DE RECONSTITUIRE DUPA ACTE SCRISE SI MARTURII ORALE**, realizata in anul 1967 de catre Dr.ing. C.N Debie si desenata de N.I.Broasca, pe parcela delimitata de Urita Postei si Urita Ispravnicatului sau Apa Fantanilor, tinand de Mahalaua lui Tudorica (Bacanul) erau **LOCURILE LUI FULGEANU** pe care erau amplasate doua cladiri impunatoare si un mare elesteu situat pana in Biserica darapanata Sf Nicolae- Ispravnici, casa dumneaiei Tudorita-Poicovniceasa, Casele boierului Nae Balaceanu, Casele Dumneaiei Uta-Slatineanca si vis-a vis, peste ulita Casele lui Boiarolu-Paharnicul (Ispravnicat).

În anul 1882 se cunoaște primul plan complet, care poartă titlul de "Planul urbei Ploesci", de Toma N. Socolescu, arhitectul urbei, plan care a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Comunal în ședința din 9 ianuarie 1882, la vremea aceea fiind primar C.T. Grigorescu, o lucrare ce cuprindea și nomenclatorul stradal. Un plan cu o apariție mai târzie în 1891, față de cel al lui Socolescu, originalul realizat în anul 1882 de către inginerul adjunct la Prefectura Prahova, mai incomplet și eronat denumit "Planul Urbei Ploesci lucratu cu privire la planu de nomenclatura al onor primăriei de C.A. Crapellianu inginer"

Reședința Țarului – Casa prefectului Istrate Negulescu (imagine apărută în gazeta „Ilustracion española”)

În ilustrația de mai sus se poate vedea colțul Casei Cantili.

La mijlocul secolului XIX, pe fondul dezvoltării industriei petroliere și comerciale, aceste moșii au fost **parcelate treptat** în loturi mai mici destinate locuințelor urbane.

În această zonă se remarcă **Parcelarea Dobrești**, care se află la sud-est de Strada Stadionului, cunoscută pentru loturile cu forme regulate trasate în perioada interbelică, destinate reședințelor boierești și comerciale de prestigiu. La vest de aceasta mai există încă o parcelare asemănătoare, **Parcelarea Toma Socolescu**, specifică urbanismului din perioada interbelică și dedicată claselor mijlocii și funcționarilor.

Parcelarea Dobrești constituie un exemplu semnificativ de evoluție urbanistică în zona estică a nucleului istoric al municipiului Ploiești, ilustrând tranziția de la țesutul semi-rural al moșiilor boierești la **structura urbană planificată** specifică perioadei interbelice. Conform cercetărilor lui G. Potra și N. Simache, suprafețele pe care a fost realizată această parcelare aparțineau în principal **familiei boierești Dobrești** și erau utilizate ca livezi, grădini și curți gospodărești, integrate într-un țesut urban **dispersat și neregulat**.

Procesul de parcelare a început la sfârșitul secolului al XIX-lea, însă **faza determinantă de dezvoltare** s-a înregistrat în intervalul **1925–1935**, perioadă marcată de un **avânt economic și demografic considerabil**, pe fondul prosperității aduse de industria petrolieră. Sub influența tendințelor urbanistice europene și a parcelărilor moderne realizate în București, precum cele din Cotroceni sau Dorobanți, parcelarea Dobrești a fost concepută cu **un sistem riguros de lotizare**, având parcele regulate, în formă predominant dreptunghiulară, cu **suprafețe cuprinse între 250 și 500 mp**, fronturi stradale între **10 și 15 metri**, și adâncimi de **25–35 metri**.

Rețeaua stradală a fost trasată rectiliniu, cu străzi cu lățimi între 8 și 12 metri, și au fost impuse aliniamente clare, conferind întregii zone un caracter coerent și elegant, specific urbanismului interbelic. Beneficiarii acestei parcelări au fost **elitele orașului** – industriași, avocați, medici, comercianți și funcționari, care au ridicat în zonă reședințe în stiluri arhitecturale eclectice, neoromânești sau art deco, reflectând gustul rafinat și spiritul progresist al epocii. Toma T. Socolescu subliniază, în lucrarea sa „Ploieștii în trecut și azi,” că Parcelarea Dobrești a fost percepută ca un **cartier de prestigiu**, caracterizat prin vile cochete, grădini ornamentale și alei umbroase, care contrastau puternic cu densitatea și precaritatea zonelor periferice. Parcelarea a avut un rol **determinant în extinderea nucleului urban** spre est, integrându-se organic în contextul Bulevardului Independenței (actual Republicii) și al străzilor adiacente.

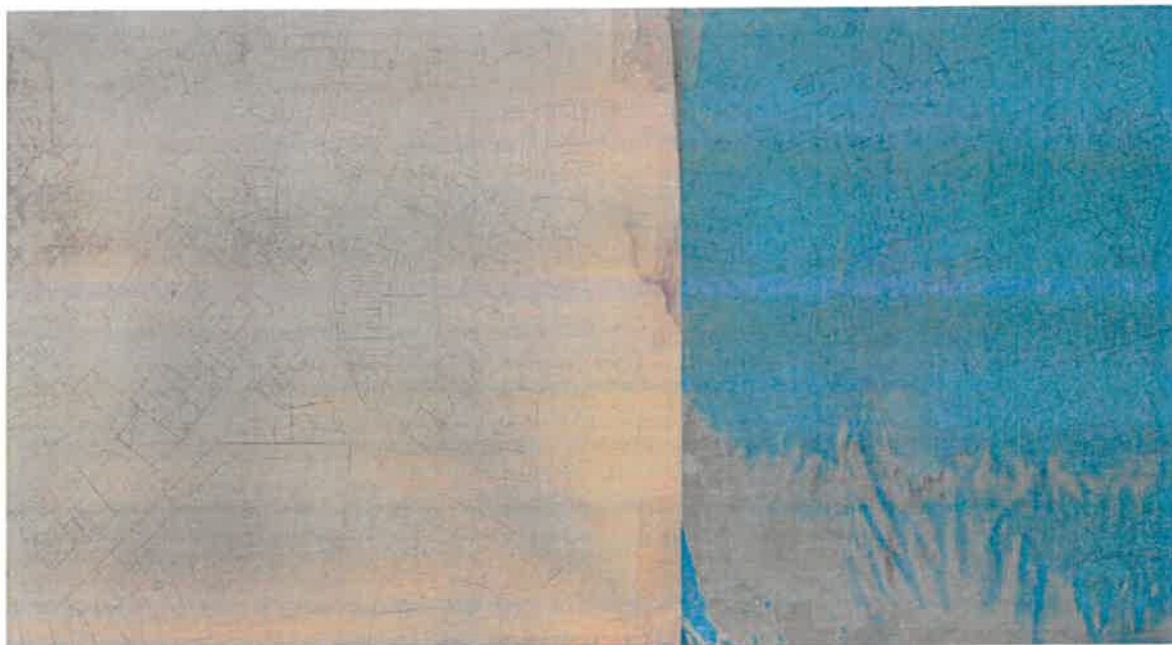

Casa profesorului Rădulescu

Casa Dobrescu

Parcelarea Toma Socolescu ilustrează eforturile autorităților și ale arhitecților locali de a moderniza trama stradală și structura urbană în perioada interbelică. Conform mărturiilor arhitectului **Toma T. Socolescu**, consemnate în lucrarea „**Ploieștii în trecut și azi**,” parcelarea a fost inițiată în prima parte a deceniului al treilea al secolului XX, într-un context marcat de creșterea rapidă a populației orașului și de presiunile generate de expansiunea industrială și comercială. Terenurile cuprinse în această parcelare aparțineau unor familii boierești și comerciale, fiind utilizate în principal ca livezi, grădini și suprafețe agricole. Trama urbană era dezordonată, cu drumuri de pământ, fără aliniamente prestabilite și cu loturi mari, adesea neregulate.

În planul pe suport zinc realizat în anul 1902 se poate observa ca procesul de parcelare a urmărit **introducerea unui sistem urbanistic modern**, inspirat de conceptele occidentale ale urbanismului rațional, vizând crearea de **străzi rectilinii, cu lățimi standardizate**, și delimitarea unor **parcele regulate**, de formă dreptunghiulară, menite să faciliteze construcția de **reședințe urbane elegante**. Loturile rezultate aveau, în general, **suprafețe între 300 și 600 mp**, fronturi stradale cuprinse între **10 și 18 metri** și adâncimi de **25– 35 metri**.

Beneficiarii acestei parcelări au fost **reprezentanți ai clasei mijlocii** – funcționari, profesori, mici industriași, negustori, atrași de accesibilitatea zonei și de prestigiul de a locui într-un cartier proiectat de un arhitect de renume. Construcțiile edificate în Parcelarea Toma Socolescu îmbină elemente de stil neoromânesc, eclectic și modernist, cu fațade discrete și detalii decorative de mare finețe, specifice semnăturii arhitectului.

Casa Cantilli nu se încadrează în niciuna din aceste parcelări, ambele fiind parcelări rezidențiale interbelice cu un caracter clar delimitat urbanistic. Deși se află în proximitatea estică a nucleului central al orașului, imobilul Cantilli aparține **țesutului urban vechi**, format înainte de marile parcelări interbelice. Imobilul se află la intersecția mai multor trame stradale de **importanță urbană locală**, în vecinătatea fostelor moșii boierești parcelate treptat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Strada Stadionului leagă **Bulevardul Republicii** de zona de est a orașului și intersectează Strada Elena Doamna, Strada Ion Maiorescu și Strada Gheorghe Doja, artere care definesc limitele **Parcelării Dobrești**, una dintre cele mai importante subdiviziuni urbane din această zonă.

Casa George Papp

Casa Nasopol

Fondul construit în care este amplasat edificiul este caracterizat printr-un **parcelar cu loturi medii, adesea alungite**, iar străzile păstrează un traseu relativ regulat, rezultat dintr-o **modernizare urbanistică graduală**. Zona este definită de prezența unor locuințe boierești și de vile de sfârșit de secol XIX și început de secol XX, conferind spațiului un **caracter istoric și arhitectural omogen**, deși lipsit de monumentalitatea altor cartiere centrale.

În **perioada interbelică**, zona era una prosperă, fiind locuită de funcționari, profesori, comercianți și profesioniști liberali, atrași de apropierea Bulevardului Independenței și de principalele instituții ale orașului. În acea perioadă, în proximitatea Casei Cantilli s-au format parcelări importante. Tot în această epocă, în zonă au început să se stabilească diverse **comunități etnice**, precum armeni, greci și evrei, implicați în activități comerciale, bancare și meșteșugărești, contribuind la diversitatea socială și economică a orașului.

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, în anul 1944, **bombardamentele masive** care au afectat nucleul central al Ploieștiului și au produs distrugeri inclusiv în cartierele limitrofe Bulevardului Republicii. Pe Strada Stadionului și pe străzile imediat adiacente, impactul a fost mai mic, deși unele imobile au suferit daune cauzate de suflul exploziei și de incendiile declanșate ulterior.

În perioada **comunistă**, fondul construit din zonă nu a fost supus demolărilor masive care au remodelat alte părți ale orașului. Totuși, s-au produs **transformări punctuale**, precum simplificarea fațadelor, supraînălțarea clădirilor, schimbări funcționale și modernizări.

După **Revoluția din 1989**, centrul istoric al municipiului Ploiești a intrat într-o **perioadă de tranziție**. Multe dintre imobilele istorice au rămas în proprietate privată, însă au suferit degradări din lipsa lucrărilor de întreținere. În prezent, zona păstrează o **activitate urbană moderată**, cu funcțiuni mixte: locuire, sedii de firme, cabinete medicale, spații comerciale și servicii. Deși nu este o zonă abandonată, se resimte scăderea valorii funcționale față de perioada interbelică, fondul construit fiind afectat de intervenții necontrolate și de lipsa unui program coerent de intervenție și restaurare. Țesutul este perceput ca parte a **centrului istoric extins al Ploieștiului**, cu un caracter mixt, rezidențial și comercial.

6. Cercetare istorică și arhitecturală a imobilului. Concepția arhitecturală

6.1. Istoricul monumentului

Casa Cantilli, amplasată pe Strada Stadionului nr. 1, municipiul Ploiești, conform documentelor istorice, a făcut parte **din moșiile boierești ale secolelor XVIII–XIX** ce delimitau zona estică a orașului. Înainte de edificarea construcției actuale, pe această proprietate se aflau **terenuri agricole, livezi și grădini boierești**, specifice țesutului semi-rural care caracteriza la acea vreme marginea orașului.

Familia Cantilli, aromână de origine, este cea care a deținut aceste terenuri începând cu prima jumătate a secolului XIX, fiind implicată în comerț, dar și în procesul de urbanizare a orașului prin parcelarea moșiilor proprii. În **perioada 1870–1890**, Hristu Cantilli, comerciant și proprietar de terenuri, a ridicat pe acest teren actuala clădire, utilizată inițial ca **reședință urbană boierească**. În perioada aceea, **în vecinătatea proprietății Cantilli se aflau alte moșii boierești și reședințe particulare** aparținând unor familii precum Plăieșu, Grigorescu sau Găvănescu, zona având un caracter semi-urban, cu loturi mari și construcții relativ dispersate.

Hristu Cantilli, comerciant și proprietar de terenuri, dar și sprijinitor al Bisericii Maica Precista din apropiere, fiind primul proprietar al imobilului de pe Strada Stadionului nr. 1, a fost un **comerciant aromân**, stabilit în Ploiești în a doua jumătate a secolului XIX, într-o perioadă în care orașul trecea printr-o expansiune economică accelerată. Sursele istorice îl consemnează drept **deținător al unor moșii extinse** în partea estică a orașului, implicat atât în activități comerciale – posibil legate de petrol, agricultură sau imobiliare – cât și în procesele de **parcelare urbană** care au contribuit la configurarea țesutului urban ploieștean.

Deși **nu există date certe privind arhitectul** care a proiectat imobilul sau meșteșugarii care au executat lucrările decorative, stilul construcției și detaliile sale arhitecturale sugerează comanda unei **reședințe urbane de prestigiu**, potrivită poziției sociale și economice a familiei Cantilli.

În lipsa unor documente genealogice detaliate, **datele biografice despre Hristu Cantilli și familia sa rămân parțial neclarificate**, însă prezența numelui său în diverse acte cadastrale și în literatura istorică locală atestă **importanța sa în viața economică și socială a Ploieștiului** de la sfârșitul secolului XIX.

După moartea lui Hristu Cantilli, proprietatea a rămas în posesia **moștenitorilor familiei**, însă, conform documentelor de arhivă și studiilor istorice recente, **succesiunile nu sunt pe deplin clarificate în toate etapele istorice**. Se știe însă că familia Cantilli a continuat să dețină imobilul cel puțin până în perioada interbelică.

De-a lungul timpului, Casa Cantilli a suferit modificări majore, corelate cu evenimentele istorice.

Clădirea exista încă de la mijlocul secolului al XIX-lea, ceea ce o plasează printre cele mai vechi din Ploiești. În mai 1855, în timpul efemerei ocupații habsburgice, imobilul a fost reședința generalului von Burlo, care l-a rechiziționat, instalându-și cvartirul, iar prin fața casei a avut loc parada trupelor care veneau dinspre Biserica Domnească. Cum arăta această clădire este imposibil de știut, deoarece în jurul anilor 1861-1862, ea a fost refăcută din temelie, ajungând să fie una dintre cele mai luxoase din oraș. În fața sa, unde în prezent sînt terenurile de sport, a fost amenajată o grădină, de către un peisagist german necunoscut.

Datorită îmbunătăților aduse, casa lui Hristu Cantilli avea să găzduiască un alt nume important, de data aceasta pentru istoria românilor. În timpul unei călătorii de la Iași spre București, Alexandru Ioan Cuza a ajuns în Ploiești pe 13 mai 1863 și a primit ca reședință această casă recent renovată, nu înainte de a privi parada batalionului local ce a mărșăluit pe aceeași stradă ca și trupele austriece, câțiva ani mai devreme.

În 1877, în perioada Războiului de Independență, în locuința lui Cantilli au fost găzduiți fii țarului Alexandru al II-lea al Rusiei. Pentru găzduirea musafirilor s-au realizat **lucrări de amenajare și renovare interioară**, adaptând spațiile la standardele cerute de rangul oaspeților. Această etapă a transformat clădirea într-o reședință urbană reprezentativă, conferindu-i o mai mare semnificație istorică. În saloanele acestei clădiri a avut loc marele bal din seara de 29 mai 1877, când tariful lui Dobrică Marinescu a cîntat pentru elita locală ploieșteană invitată, dar mai ales pentru țarul Alexandru, țareviciul Alexei, marele duce Nicolae și restul curții imperiale ruse. Insa cel ce avea să rămână în istorie drept „țarul reformator“ a locuit în casa Istrate Negulescu, iar casa Cantilli a fost rezervată fiului său, viitorul țar Alexandru al III-lea.

Pînă în 1916, casa Cantilli devenise deja Cercul Militar din Ploiești, unde se organizau diferite baluri caritabile și întâlniri ale ofițerilor. După ocuparea orașului în timpul Primului Război Mondial, camerele clădirii au devenit locul de petrecere al soldaților austro-ungari, mult mai apropiați de spiritul balcanic decît cei germani. La începutul anilor '20, imobilul a fost mărit prin adăugarea unei săli de spectacole în continuarea clădirii, pe locul curții casei Istrate Negulescu.

De-a lungul **perioadei interbelice**, imobilul a ramas în esență o reședință boierească, suferind **intervenții punctuale**, pe fondul dezvoltării cartierului și a presiunii urbanistice generate de extinderea Bulevardului Independenței (astăzi Republicii). Aceste modificări suferite cel mai probabil au constat în **lucrări de modernizare**.

În timpul celui de-al doilea război mondial, înainte de 23 august 1944, data la care România a întors armele împotriva Uniunii Sovietice, în 1943 și 1944, Ploieștiul și împrejurimile sale au fost ținta bombardamentelor aeriene ale Statelor Unite. În ciuda unui prim eșec al operațiunilor militare, orașul a trecut prin una dintre cele mai negre perioade ale istoriei sale: mii de morți, infrastructură distrusă și sute de clădiri afectate de bombardamente. În prima zi de august a anului 1943, din cauza amplasamentului rafinăriilor din jurul Ploieștiului, au devenit o țintă strategică pentru aviația americană de bombardament.

Operațiunea „Tidal Wave“, „Valul ucigaș“, pregătită îndelung în Libia de către americani, a rămas în istorie ca unul dintre cele mai mari eșecuri ale aviației SUA, dar și una dintre cele mai costisitoare operațiuni aviatice. În misiune au zburat 178 bombardiere grele B-24 Liberator pornind de la Benghazi, Libia, care au atacat rafinăriile din jurul Ploieștiului de la altitudine joasă. Atacul a durat 50 de minute, timp în care avioanele americane au lansat asupra Văii Prahovei 1.800 de bombe, producând moartea a peste 200 de persoane și rănirea altor câteva sute. După bombardamente, întregul oraș, parțial „desfigurat“ s-a transformat într-o imensă flacără, iar incendiile au fost stinse abia după trei zile.

Înfrânți după atacul din 1 august 1943, americanii și englezii au reluat bombardamentele în aprilie 1944, cu două valuri de avioane B-52. Pe 4 aprilie a fost bombardat Bucureștiul, iar pe 5 aprilie, din nou, Ploieștiul. De data aceasta, bombardamentul a fost de la mare înălțime și a vizat în special triajul feroviar din oraș, unul dintre cele mai importante noduri feroviare ale țării, dar

și rafinăriile și clădirile civile din oraș.

„Cimitirul bombardierelor“, așa cum era cunoscut Ploieștiul după eșecul americanilor din august 1943, nu a mai trecut atât de ușor peste noul atac. Infrastructura feroviară a fost distrusă, iar cifrele avansate arată că aproximativ 65% din oraș a fost distrus. De asemenea, aproximativ 5.000 de români, majoritatea din Ploiești și București, au murit, majoritatea civili.

Cu toate că nu există consemnări și date certe, bombardamentele americane din timpul celui de-al doilea război mondial asupra orașului au avut impact, probabil, și asupra Casei Cantilli, acesta fiind refăcută după război. Având în vedere faptul că la scurt timp după încheierea războiului, casa a fost naționalizată, refacerea acesteia nu a fost o restaurare completă, ci numai o reparație capitală, clădirea pierzând decorațiile exterioare și interioare.

Centrul orașului Ploiești după bombardamentul din 5 aprilie 1944

Vechea casă Cantilli avea însă să fie grav lovită de bombardamentele aliate din 1944. În urma lucrărilor de reparație și renovare, fațada a fost simplificată, iar Cercul Militar și-a continuat apoi activitatea.

În **perioada comunistă**, imobilul a fost **naționalizat** după anul **1948** în contextul Legii naționalizării fondului imobiliar.

Până în jurul anului 1979, în sala cea mare din spate aveau loc proiecții de filme și documentare. Din anii '80, a jucat rolul de cazarmă pentru soldați, iar în prezent se află tot în administrarea Ministerului Apărării Naționale. În ciuda unor bucăți de tencuială ce se desprind de pe fațadă,

casa Cantilli se află într-o stare de conservare bună, păstrând una dintre paginile uitate ale istoriei Ploieștilor.

Fost Centru Militar Județean Prahova, imobilul a oferit spațiul necesar pentru desfășurarea activităților specifice. În acest context, au fost realizate **compartimentări interioare care au afectat planimetria inițială, au fost înlocuite finisajele și decorațiile interioare cu finisaje simple, nepotrivite cu caracterul reprezentativ la reședinței boierești și s-au efectuat intervenții la nivelul fațadelor** care au fost simplificate prin îndepărtarea ornamentației originale și aplicarea unor tencuieli uniforme, în spiritul austerității estetice promovat de regim și considerate potrivite noii funcțiuni administrative a imobilului, **au fost adăugate anexe parazitare și s-au făcut amenajări exterioare pentru desfășurarea activităților specifice (terenuri de sport, poligoane, etc.).**

În ultimii ani, imobilul a devenit sediul Serviciului Român de Informații fapt care face imposibilă obținerea unor date exacte privind lucrările sau modificările executate în această perioadă, iar acum este sediul O.C.P.I. Prahova.

După căderea comunismului, imobilul a rămas în proprietatea statului, nefiind revendicat de către moștenitorii familiei Cantilli sau retrocedat acestora.

În prezent, clădirea se află într-o stare **de conservare precară**, însă își păstrează în linii mari configurația inițială, diversele extinderi parazitare sau intervenții inadecvate putând fi observate cu ușurință.

O **confuzie documentară semnificativă** s-a produs în contextul întocmirii **Listei Monumentelor Istorice (LMI)**. Astfel, în edițiile succesive ale LMI, începând cu **anul 2004**, imobilul de pe Strada Stadionului nr. 1 a fost **eronat înregistrat sub denumirea de „Casa Negulescu”**, fiind indicat cu aceeași adresă și același număr cadastral. Această greșală s-a perpetuat în toate actualizările LMI până la momentul elaborării studiului istoric corectiv. Cauzele acestei confuzii sunt legate în principal de **multiplele schimbări ale denumirilor străzii Stadionului** de-a lungul timpului (Maxim Gorki, Cantilli, Alexandru II, etc.) și de existența în proximitate a altor clădiri monument, de asemenea cu valoare arhitecturală, dar fără clarificarea precisă a amplasamentelor cadastrale în documentele mai vechi.

Situația a fost clarificată prin realizarea unui **studiu istoric specializat**, întocmit în anul **2022** de către arh. Sorin Ionescu, expert atestat în domeniul monumentelor istorice, împreună cu arh. Ana Maria Rusu, care a demonstrat, pe baza analizării actelor de proprietate, a planurilor cadastrale și a descrierilor istorice, că imobilul de pe Strada Stadionului nr. 1 este **Casa Cantilli**, nu Casa Negulescu. Studiul a corectat identificarea clădirii și a stabilit **filiația reală a proprietății**, documentând legătura acesteia cu familia Cantilli și istoria urbană a zonei. În urma acestui demers, s-a propus **rectificarea LMI**, astfel încât monumentul să figureze corect cu denumirea Casa Cantilli, eliminând ambiguitățile generate de eroarea anterioară. Această **confuzie a generat, timp de aproape două decenii, probleme de atribuire a regimului de protecție**, a blocat inițierea unor intervenții corecte asupra imobilului și a afectat acuratețea documentelor urbanistice care vizau Zona Protejată 1. Totodată, s-a rectificat și denumirea Casei Istrate Negulescu din str. Stadionului nr. 3, 3A.

6.2. Rezolvarea arhitecturală: volumul, fațadele, partiul, decorația

Casa Cantilli, edificată la sfârșitul secolului al XIX-lea, se înscrie în tipologia **reședințelor boierești urbane** ale Ploieștiului, reflectând caracteristicile stilistice și constructive ale epocii. Construcția reprezintă o **sinteză între influențele neoclasice și tendințele eclectice**, specifice arhitecturii urbane de la finalul secolului al XIX-lea, fiind totodată adaptată la particularitățile parcelarului și țesutului urban în care a fost integrată.

Imobilul este amplasat în municipiul Ploiești, pe **Strada Stadionului nr. 1**, în zona delimitată urbanistic drept **Zona Protejată 1 (ZP1)**, caracterizată prin țesut urban istoric și parcelări de secol XIX și început de secol XX. Terenul aferent imobilului are o **suprafață totală de 5.700 mp** și o formă **neregulată**, conform **planului de situație OCPI**, cu deschidere la Strada Stadionului și limite comune cu proprietăți rezidențiale sau funcționale. Clădirea principală (C1) este poziționată pe laturile sud-est ale parcelei, lăsând liber un spațiu generos pentru **accesul principal**, iar în spatele construcției se află anexe parazitare și spații gospodărești adăugate ulterior.

Pe terenul clădirii sunt amplasate următoarele corpuri:

- C1 – Sediul Construcție administrativă și social culturală, Sc= 709.10 mp (fosta reședință boierească edificată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea)
- C2 – Rampă auto, Sc= 32.2 mp (anexă parazită realizată în perioada
- C3 – Anexă, Sc= 116.0 mp
- C4 – Anexă, Sc= 158.3 mp
- C5 – Magazie, Sc= 104.4 mp
- C6 – Anexă, Sc= 55.6 mp
- C7 – Teren de tenis, Sc= 948.6 mp
- C8 – Anexă, Sc= 31.1 mp
- C9 – Anexă, Sc= 85.9 mp
- C10 – Magazie, Sc= 27.9 mp
- C11 – Anexă, Sc= 74.1 mp
- C12 – Anexă, Sc= 178.5 mp

6.2.1. Volumul, partiul

Imobilul **Casa Cantilli**, situat pe Strada Stadionului nr. 1, se înscrie în tipologia **locuințelor boierești urbane** de sfârșit de secol XIX, cu influențe eclectice vizibile în concepția volumetrică și în organizarea spațială inițială, deși în forma actuală edificiul prezintă **modificări semnificative rezultate în urma transformărilor funcționale și a intervențiilor de după naționalizare**, modificări care au afectat în special elementele decorative exterioare și interioare.

În urma numeroaselor modificări, Casa Cantilli păstrează numai câteva elemente care aduc aminte de volumetria originală; planimetria nu mai este aceeași, dar se poate deduce forma inițială, iar decorațiile interioare și exterioare au fost eliminate cu desăvârșire.

Volumetric, clădirea prezintă un plan **neregulat**, rezultat dintr-un corp principal și mai multe **extinderi adăugate ulterior**.

Corpul inițial are o configurație relativ compactă, dar nu strict rectangulară, fiind caracterizat de

retragerea și avansul unor segmente de fațadă, în special în zona accesului principal.

Extinderile ulterioare, realizate probabil atunci când imobilul era sediul Cercul Militar Județean, modifică percepția volumetrică originală, generând o **fragmentare a clădirii** și un **aspect neunitar**. Aceste corpuri adăugate sunt ușor de identificat prin diferențele de geometrie și învelitoare, având **acoperișuri mai simple, cu pante mai joase**, diferite de corpul principal, dar și prin forma și calitatea zidăriei de cărămidă. Dacă la edificarea corpului C1 structura din zidărie este realizată din cărămidă subțire și mortar de var, la celelalte corpuri existente pe parcel, structura este realizată din cărămidă modernă (25x12,5x7,5) cu mortar de ciment.

Din punct de vedere planimetric, Casa Cantilli este organizată în jurul unui **hol central de distribuție**, care funcționează ca ax principal al partiului. Configurația spațială inițială a fost însă **semnificativ alterată** de intervențiile ulterioare, mai ales prin compartimentările realizate pentru adaptarea clădirii la funcțiunea nouă și anexele realizate în perioada de după naționalizare.

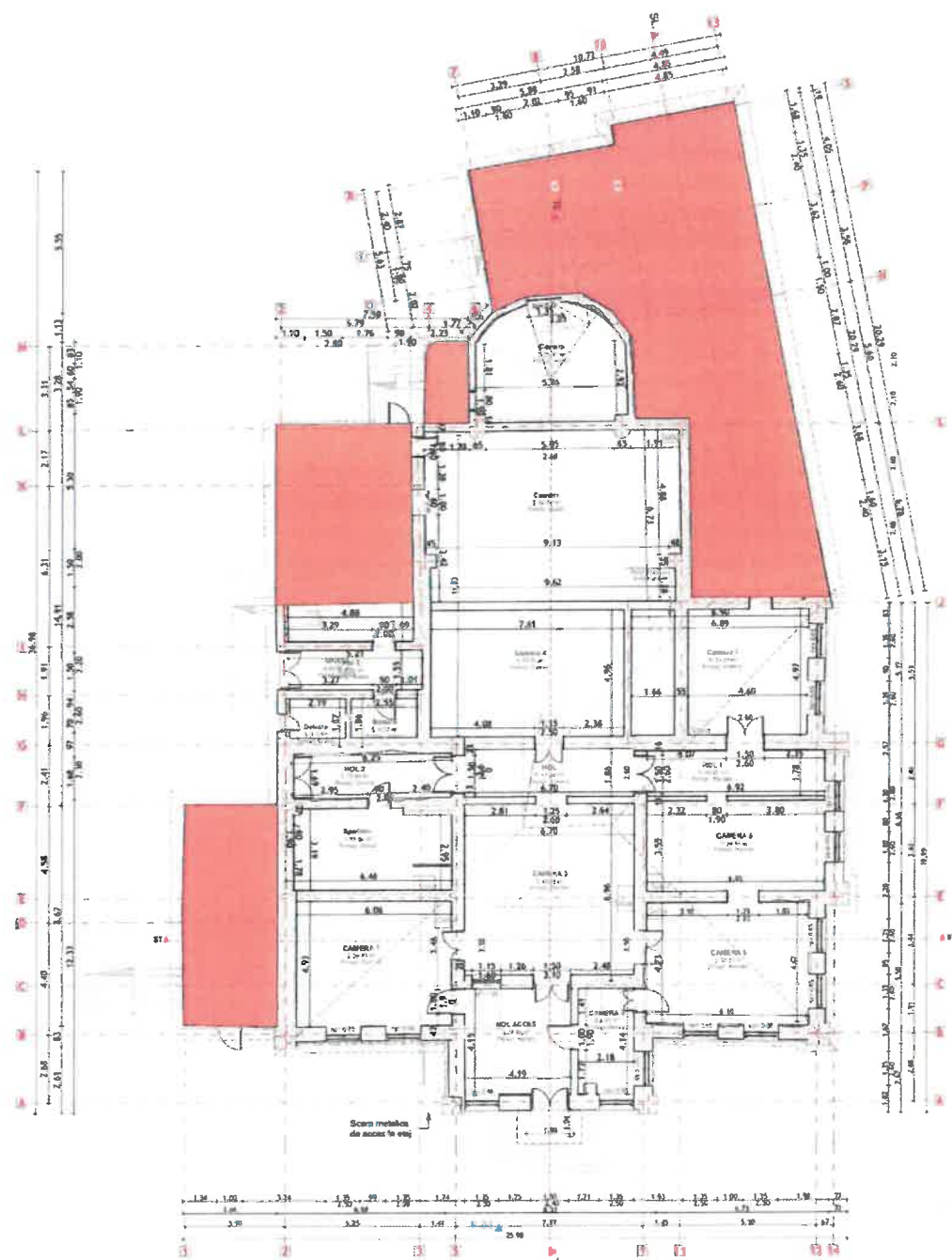
Corpul original al clădirii este relativ compact, dispunând de camere **cu dimensiuni mari**, amplasate în jurul holului principal. Spațiile de reprezentare – probabil fosta **sală de primire**, precum și camerele destinate locuirii familiale – sunt plasate în **zona frontală a clădirii**, orientate către stradă și intrarea principală, beneficiind de **deschideri ample, cu lumină naturală abundentă** și de acces direct din holul transversal.

În configurația **originală**, planul păstra o **simetrie relativă** în distribuția încăperilor, specifică reședințelor boierești urbane, cu accesuri ordonate și camere înșiruite în succesiune logică. Zonele secundare (dependințe) erau situate în partea posterioară a clădirii și probabil erau mai reduse ca suprafață, dedicate funcțiunilor gospodărești sau de serviciu.

Extinderile ulterioare, adăugate pe laturile de nord și est, au modificat însă esențial partiul original. Aceste spații suplimentare includ: **Camera 12, Holul 5, Holul 4, Camera 9, Camera 10, Bucătăria, Holul 3**, precum și magazia. Aceste **corpuri adăugate** sunt lipite de construcția originală în mod **neorganizat și fără continuitate stilistică**, generând o **fragmentare a**

traseelor circulațiilor și o perturbare a coerenței volumetrice și funcționale a clădirii.

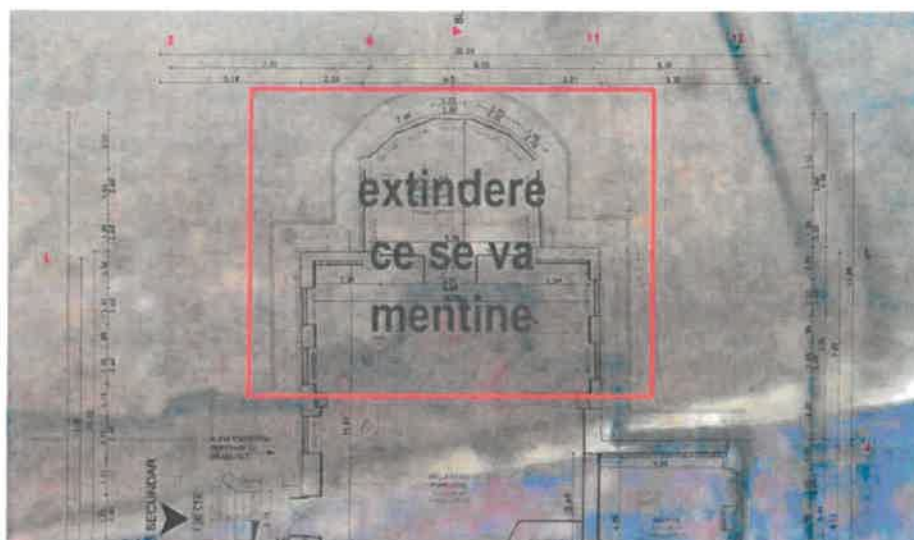
Noile spații au fost concepute în scopuri utilitare, pentru a acomoda funcțiuni administrative și gospodărești, în perioada în care imobilul a fost utilizat de instituții publice. Holurile suplimentare interpun trasee interioare sinuoase și înguste, complet străine logicii planului original, iar camerele adăugate (Camera 9, Camera 10, Camera 12) au dimensiuni mai mici, finisaje simplificate și deschideri modeste, indicând caracterul lor pur funcțional.

În ansamblu, partial actual reflectă două etape distincte – pe de o parte, partial original al unei reședințe boierești, cu camere ample, luminoase și distribuție clară în jurul holului central, integrate într-un parcelar urban de sfârșit de secol XIX, - pe de altă parte, partial modificat,

rezultatul intervențiilor parazitare care au dus la fragmentarea spațiului, pierderea simetriei și la apariția unor spații lipsite de caracterul rafinat al construcției originale. Extinderile parazitare sunt marcate în planșa de mai sus distinct, cu culoarea albastră.

Singura extindere care poate fi păstrată, aceasta contribuind la asigurarea unei funcționări corecte a clădirii pentru funcțiunea propusă, cea sediu al OCPI Prahova, este partea din spate a clădirii, adăugată, probabil în anii 70. Această extindere, care nu este vizibilă din curte, din zona fațadei cu intrarea principală, poate fi înglobată în clădirea restaurată, cu marcarea intervenției, conform planșei anexate.

6.2.2. Fațadele și decorațiunile

Fațadele actuale ale Casei Cantilli prezintă un aspect simplu, **marcat de intervențiile succesive** și de **pierderile substanțiale ale elementelor decorative originale**. În prezent, clădirea este **lipsită de orice decorație arhitecturală exterioară**, tencuielile fiind **netede, uniforme și simplificate**, fără elemente de plastică arhitecturală, console, cornișe profilate sau ancadramente care să sugereze **stilul eclectic specific sfârșitului de secol XIX**.

Din datele documentare și din **analiza arhitecturală directă** rezultă că nu există **imagini de epocă** care să ateste cu precizie **modul original de decorare** al fațadelor. Totuși, având în vedere **statutul social al familiei Cantilli** și **stilul reședințelor boierești urbane** din epocă, se poate presupune că fațadele prezentau **detalii decorative modeste, dar elegante**, precum profile la cornișă, brâuri orizontale sau ancadramente simple din tencuială.

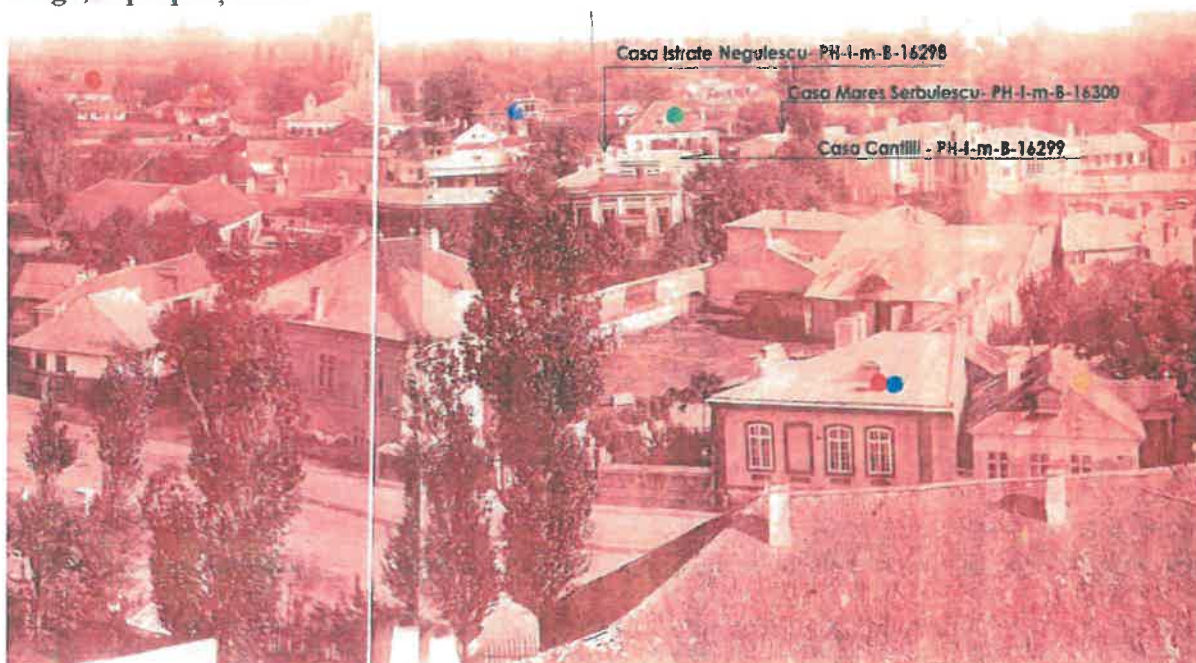
Dispariția totală a decorului pare să fie consecința intervențiilor și reparațiilor făcute **în urma bombardamentelor din 1944 și a naționalizării din perioada regimului comunist**, când clădirea a fost adaptată pentru **funcțiuni administrative**. Este posibil ca **decorațiile să fi fost îndepărtate** în acest interval, fie din motive de întreținere, fie din considerente ideologice, întrucât estetica regimului impunea **simplificarea fațadelor și eliminarea ornamentației considerate burgheze**. **Uniformizarea tencuielii** pare să fi fost realizată în aceeași perioadă, fiind vizibilă în texturile aplicate, mai compacte și mai netede decât tencuiala tradițională cu mortar de var cu granulație fină utilizată la sfârșit de secol XIX, față de tencuiala modernă cu mortar de ciment.

Cel mai probabil în perioada **anilor 1990 – începutul anilor 2000**, fațadele au suferit și

intervenții de vopsire într-o cromatică stridentă, respectiv în nuanțe de **galben intens**, completată de un **soclu brun violet**, tratament cromatic specific modernizărilor rapide și necalificate ale acelei perioade, fără respect față de cromatica originală a monumentului istoric. Această alterare accentuează și mai mult **caracterul impropriu al actualei imagini de ansamblu**.

Imaginea imobilului a fost profund alterată și de adăugarea **corpurilor parazitare** care au **modificat semnificativ frontul stradal și imaginea monumentului**. În configurația sa originală, imobilul se distingea printr-o fațadă retrasă față de aliniamentul străzii, generând un spațiu de tranziție aerat între domeniul public și reședința privată, dar și între Casa Cantilli și Casa Istrate Negulescu. Ulterior, extinderile construite în prelungirea fațadei principale au fost amplasate direct pe aliniamentul străzii, **suprimând retragerile inițiale și rezultând o fațadă lungă, disproporționată**.

Volumele parazitare adăugate în perioada comunistă se disting printr-o **concepție arhitecturală simplificată adaptată funcțiunii administrative**, lipsite de orice elemente decorative, și acoperite cu șarpante cu pantă cu înălțime redusă, care contribuie la percepția de aplatizare a ansamblului și la diminuarea expresivității volumetrice. În plus, **golurile de fereastră ale acestor extinderi nu respectă ordonanța inițială a fațadei**, nici în ceea ce privește alinierea pe verticală (registru) și orizontală (axare), nici în ceea ce privește proporțiile. Astfel, unele goluri sunt dispuse la cote diferite față de cornișa și soclul fațadei originare, **și sunt subdimensionate** în comparație cu feroneria și cu modul de compunere a ancadramentelor

inițiale.

Prin **anularea ritmului** și a relației dintre plin și gol care caracteriza compoziția originală, fațada și-a pierdut caracterul arhitectural și a devenit un front continuu, lipsit de relief și de articulări spațiale, ceea ce reduce percepția de monumentalitate și noblete a ansamblului. În locul volumetriei dinamice și echilibrate inițiale, extinderile generează **o imagine plată, rigidă și disonantă față de limbajul arhitectural originar al clădirii**, total nepotrivită pentru o imagine de cap de perspectivă, așa cum este Casa Cantilli

Fațada vestică a imobilului, cea din curte, reprezentând **frontul principal de acces**, se prezintă astăzi **profund alterată** față de conformarea sa inițială, pierzându-și **caracterul și simetria**. Accesul principal, amplasat **central** în compoziție, se realizează printr-un **volum decroșat**, o marchiza, marcata de o **ușă dublă** și o **scară din beton** cu mai multe trepte cu rezolvare acoperire tip terasă cu un atic ce sublinia ventilarea și luminarea podului, ce avea acces printr-un chepeng situat în încăperea salonului mare, și prevăzută de o **copertină din beton** simplă, element evident adăugat ulterior, cu o tratare pur tehnică, lipsită de **valențe decorative**, spre deosebire de rezolvarea inițială.

Din considerente funcționale, deasupra intrării principale au fost realizat, probabil în perioada comunistă, atunci când în acest imobil a funcționat o unitate militară, un etaj parțial realizat, probabil cu funcțiunea de punct de supraveghere. Accesul la acest etaj parazitar se face pe scara metralică din stânga intrării principale.

După cum se vede mai jos, fațadele clădirii și-au pierdut absolut toate decorațiile exterioare. Se păstrează numai copertina de deasupra intrării, care nu mai este, însă acoperită cu învelitoare în două ape și fronton cu oculus, probabil decorat cu vitralii, ca în fotografia de epocă, ci este o simplă placă din beton hidroizolată.

Se mai constată faptul că și scările de la intrarea principală au fost modificate. Nu se mai păstrează balustradele laterale, probabil din piatră cu baluștri, iar numărul de trepte este mai mic, fapt ce denotă creșterea nivelului de călcare în incintă (curte) prin acumularea de pământ/moloz

în apropierea casei. Pentru refacerea, imaginii, etajul parțial parazitar trebuie eliminat, la fel ca și scara metalică de acces la el și trebuie refăcut acoperișul în două ape cu fronton, eventual și cu preluarea imaginii oculului și realizarea unor profile decorative trase care să sugereze vechea imagine a casei Cantilli.

Desprinderea zidăriei în zona aticului supraînălțat

Scara metalică din stânga intrării

Volumul decroșat al intrării era, în concepția originală, parte integrantă dintr-o **compoziție echilibrată**, flancat de două **registre de goluri simetrice**, bine proporționate. În prezent, această **simetrie** a fost eliminată prin anexarea, pe latura nordică, a unui **corp parazitar**, identificabil în planuri cu **magazia și spații tehnice**. Volumul anexei, caracterizat printr-o **înălțime redusă**, **acoperiș în șarpantă simplă** și **finisaje distonante** cu restul fațadei, provoacă o **dezechilibrare vizuală** evidentă și **suprimă golul de lumină** și **retragerea laterală** care, în ipoteza formei inițiale, accentuau **monumentalitatea intrării**.

Astfel, **fațada principală**, odinioară punctul de atracție al imobilului prin **compoziția sa simetrică**, este în prezent marcată de o **imagine fragmentată și neunitară**, în care volumele parazitare, diferențele de înălțime și lipsa detaliilor decorative originale contribuie la **pierderea caracterului arhitectural** și la **compromiterea expresiei ansamblului**.

6.3. Modificări ale monumentului ca funcțiune, partiu, elemente decorative

Din punct de vedere funcțional, clădirea a fost edificată în perioada 1880–1900 ca **reședință urbană boierească**, destinată familiei Cantilli. Funcțiunea sa inițială era strict **rezidențială**, reflectată în structura sa interioară: **hol central de distribuție**, camere ample dispuse simetric și o **zonă de reprezentare** cu accente decorative bogate.

În perioada interbelică, imobilul și-a păstrat **funcțiunea locativă**, însă este posibil să fi fost utilizat și pentru **activități comerciale sau închiriat parțial**, fenomen frecvent în contextul urban al Ploieștiului în acea perioadă, când elita locală își diversifica sursele de venit prin exploatarea proprietăților imobiliare.

Naționalizarea din 1948 a marcat o **schimbare radicală de funcțiune**. Clădirea a fost destinată unor **activități administrative (Cercul Militar, Sediul SRI)**, fiind preluată de instituții locale. Cercul militar a funcționat aici chiar înainte de anul 1934, fiind poate una dintre cauzele pentru care imobilul a fost bombardat în al doilea război Mondial. Această nouă funcțiune a impus **modificări ale compartimentării interioare**, apărând **pereți noi, închideri parțiale ale golurilor**, precum și transformări funcționale ale unor încăperi care și-au pierdut caracterul reprezentativ. Unele accesuri au fost desființate sau restricționate, iar circulațiile interioare au fost reorganizate în raport cu necesitățile noilor utilizatori.

Din perspectiva partiului, se observă o **alterare semnificativă** a schemei originale. Planul simetric, specific locuințelor boierești de la sfârșitul secolului XIX, a fost afectat de **adăugarea unor volume parazitare** în diverse perioade, în special după naționalizare. Aceste extinderi au modificat nu doar **forma planimetrică** (care a devenit neregulată și eterogenă), ci și **percepția volumetrică** a imobilului, generând **alungirea și aplatizarea fațadelor**. În prezent, planul clădirii este caracterizat de o **suprapunere de spații de dimensiuni și forme diferite**, cu **raporturi disonante între zonele vechi și corpurile noi**.

La nivelul elementelor decorative, imobilul a suferit **pierderi majore**. Inițial, clădirea prezenta o **decorație exterioară bogată**, probabil în stil eclectic de factură clasicistă, cu **profilaturi, cornișe, brâuri și ancadrame ornate**. Nu s-au păstrat însă **imagini de epocă** care să documenteze detaliat aceste ornamente.

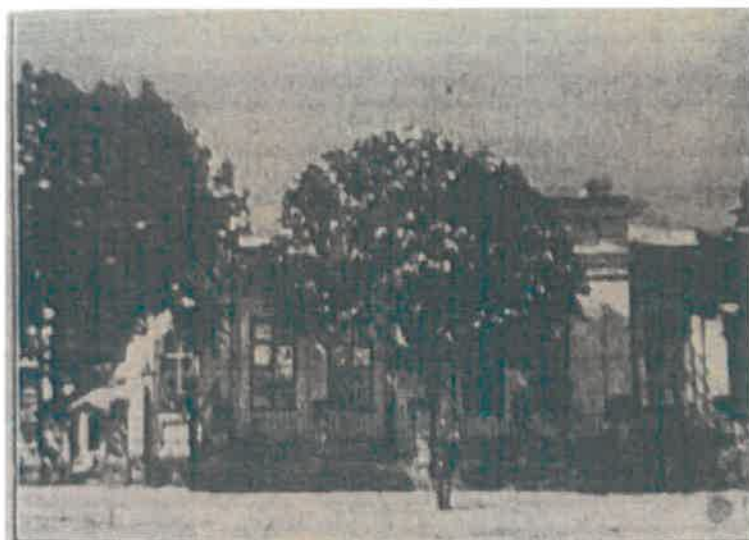
În ansamblu, modificările suferite de imobil reflectă **transformările sociale, economice și politice** prin care a trecut orașul Ploiești în ultimii 100 de ani. De la **reședință boierească** la **spațiu administrativ** și mai apoi la **clădire în stare precară**, Casa Cantilli rămâne un martor relevant al **evoluției urbane** din contextul local.

6.4. Intervenții identificate

Imobilul a suferit, de-a lungul timpului, o serie de intervenții care au afectat atât integritatea volumetrică, cât și imaginea arhitecturală a clădirii. **Modificările au fost realizate etapizat.**

- **Extinderi volumetrice** – s-au realizat extinderi prin adăugarea unor corpuri laterale și posterioare, nearmonizate cu volumul original; a mai fost adăugat un nivel parțial (etaj suplimentar) deasupra intrării este un etaj parțial realizat, probabil, în perioada în care în acest imobil a funcționat o unitate militară, cu funcțiunea de cameră de proiecție/punct de supraveghere. Accesul la acest etaj parazit se face pe scara metalică din stânga intrării principale.

- **Modificări ale fațadelor** – ornamentația original, probabil de inspirație eclectică, a fost suprimată în mod progresiv
- **Goluri și tâmplării** – feroneria originală s-a păstrat doar parțial. Golurile noi de ferestre sunt dispuse necorespunzător față de registrele originale, generând dezechilibre în compoziția fațadelor
- **Modificări compartimentări** – compartimentările interioare au suferit modificări semnificative, au apărut pereți despărțitori noi, închideri de goluri, transformări funcționale și schimbarea traseelor. Holul principal, odinioară spațiu reprezentativ, și-a pierdut monumentalitate prin realizarea compartimentărilor ulterioare. Alte încăperi reprezentative au fost compartimentate și refuncționalizate ca și spații de birouri și grupuri sanitare.
- **Intervenții asupra finisajelor și instalațiilor** – finisajele interioare și exterioare au fost înlocuite cu finisaje simple lipsite de decorații, iar învelitoarea originală a fost înlocuită, existând astăzi zone cu tablă și cu degradări vizibile. De asemenea, a fost instalată o scară metalică exterioară pentru accesul la etajul 1/ pe acoperiș, fără să aibă calități estetice.
- **Acoperișul** – la data aceasta, având în vedere starea fizică a construcției, realizarea unui relevu exact al șarpantei existente, cu stabilirea exactă a înălțimii coamelor și refacerea întocmai a acoperișului este dificilă; probabil că și acoperișul initial al casei a fost afectat de bombardamentele din timpul celui de-al doilea război Mondial.

Fațada laterală dreapta (la stradă) la începutul secolului XX

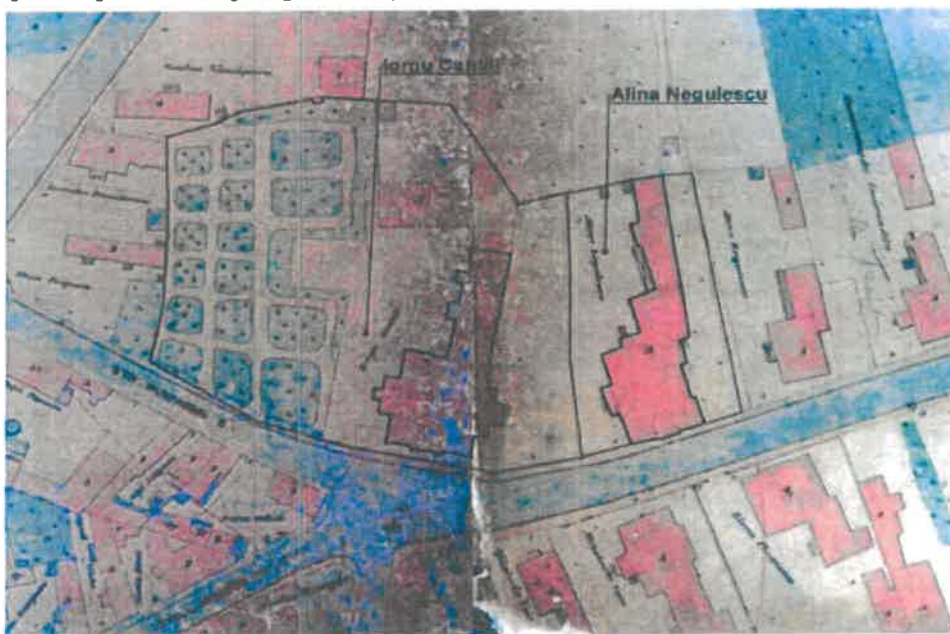
Fațada laterală dreapta (la stradă)
– starea actuală

Toate aceste intervenții au contribuit la degradarea imaginii arhitecturale și la pierderea caracterului de autenticitate al imobilului, fiind necesare lucrări de restaurare și reabilitare pentru readucerea monumentului la expresia sa arhitecturală originală.

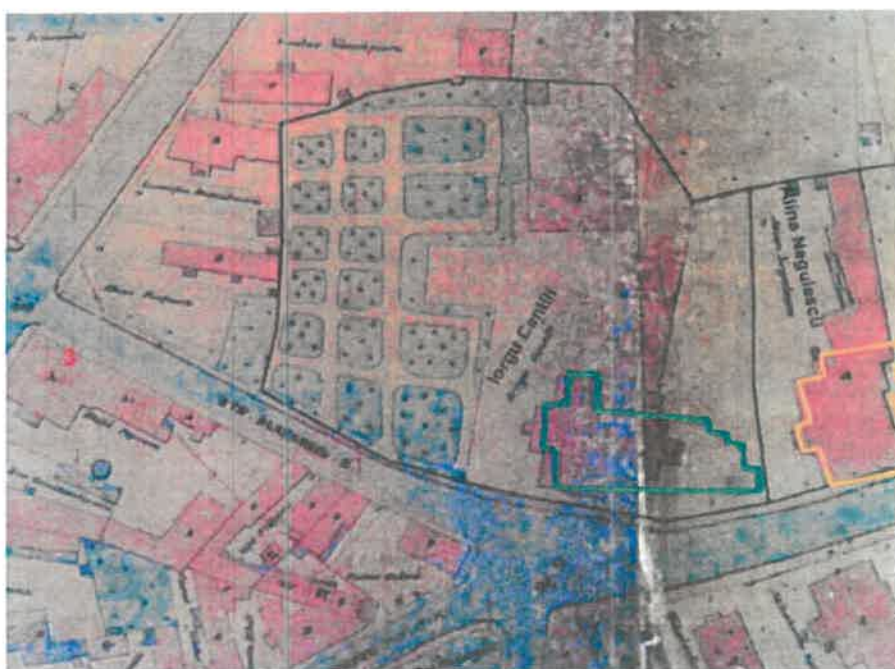
- **Intervenții asupra parcelei** – terenul aferent monumentului Casa Cantilli este o parcelă de dimensiuni mari, în contextul zonei centrale a orașului. Se presupune că la data edificării casei, aceasta era înconjurată de o grădină amenajată și de acareturi, asemenea altor reședințe boierești din epocă. În perioada comunistă, și în special în perioada în care imobilul a fost funcționat ca centru militar, pe parcela de pe str. Stadionului nr.1 au fost amplasate mai multe construcții parazitare și au fost realizate mai multe amenajări pentru antrenamentul soldaților (terenuri de sport, poligon de antrenament, etc.). După anul 1990, în partea din spate a lotului, a fost amenajat un teren de tenis (C7). Având în Vedere

faptul că amenajarea inițială a grădinii și a curții nu se mai păstrează de mai bine de 75 de ani, o amenajare peisagistică a parcelei se poate face numai pe baza documentării istorice sau prin similitudine cu alte reședințe boierești semirurale din zonă.

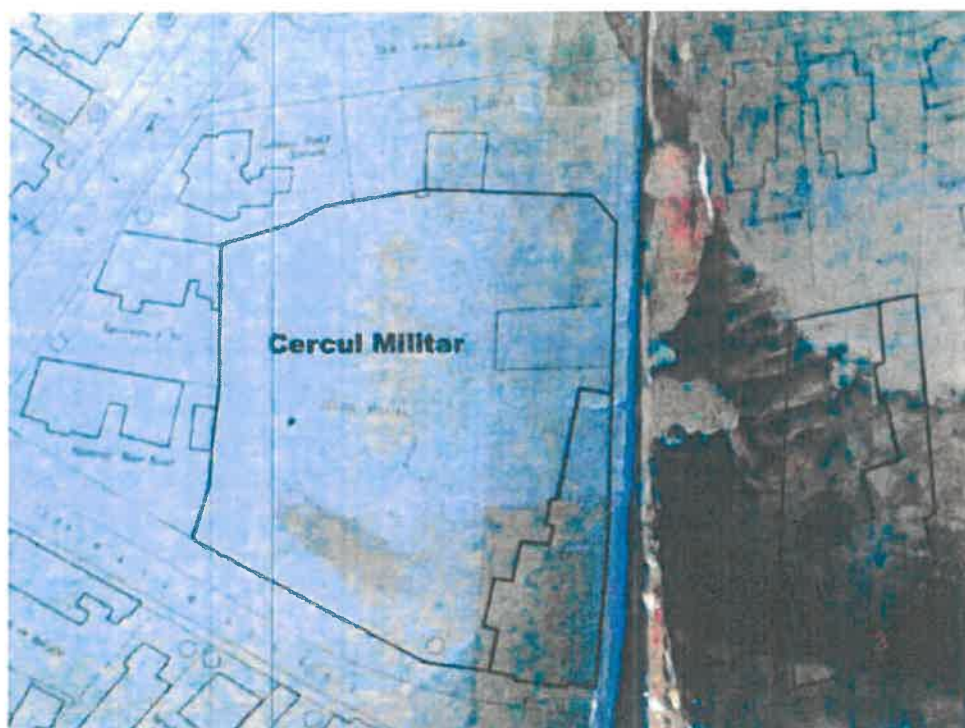
În planul orașului Ploiești din 1902, anexă la studiul istoric întocmit pentru îndreptarea erorii materiale privind denumirea imobilului monument istoric din str. Stadionului nr. 1 din municipiul Ploiești, județul Prahova, se poate identifica proprietatea lui Iorgu Cantilli având casa amplasată în regim izolat, retrasă de aliniamentul străzii cu cca. 2,00 m, cu o grădină amplă amenajată în partea stângă a parcelei și cu acareturile dispuse în spatele parcelei.

În planșa următoare este evidențiată forma actuală a Casei Cantilli, suprapusă pentru planul Ploieștiului din anul 1902. Se observă că față de situația consemnată în planul respectiv au dispărut partea din nord a vechii reședințe boierești și acareturile, dar a apărut o extindere în partea dinspre est, cea care ar putea fi păstrată.

În planul Ploieștiului din 1934 este specificat faptul că imobilul din str. Stadionului nr. 1, fosta Casă Cantilli, era Cercul Militar. Se distinge conturul casei asemănător celui din 1902 și un corp amplasat în spatele casei, pe direcția est-vest.

7. Evaluarea globală a imobilului

7.1. Valoarea de vechime – autenticitate

Imobilul de pe Strada Stadionului nr. 1, cunoscut drept Casa Cantilli, reprezintă un exemplu valoros de arhitectură urbană boierească de sfârșit de secol XIX, edificat între 1870–1900, mutilat din păcate de intervenții inadecvate (extinderi parazitare, distrugerea decorațiilor, compartimentări și atribuirea unor funcțiuni inadecvate).

Autenticitatea clădirii se păstrează parțial în volumetria corpului principal și partiul original, în ciuda intervențiilor ulterioare care au afectat atât fațadele, cât și compartimentările interioare. Lipsa decorațiunilor originale și existența extinderilor parazitare diminuează expresia arhitecturală, însă planimetria și spațiul central de distribuție conservă încă amprenta concepției inițiale.

Casa Cantilli deține, astfel, **valoare medie** de mărturie istorică, ilustrând evoluția socială și urbanistică a zonei estice a orașului. Chiar și transformările suferite sunt relevante ca straturi succesive de istorie, reflectând diverse etape politice și sociale ale secolului XX.

7.2. Valoarea memorial – simbolică

Casa Cantilli deține o **valoare medie**, fiind asociată cu figura boierului Hristu Cantilli, personaj marcant al vieții economice ploieștene de la sfârșitul secolului XIX, implicat în procesul de parcelare și modernizare urbană a orașului.

Imobilul este legat, totodată, de un moment istoric important, fiind locul unde, au fost găzduiți fiii țarului Nicolae al II-lea, fapt care îi conferă rezonanță istorică și simbolică în contextul relațiilor româno-ruse și al memoriei colective locale.

Deși imaginea arhitecturală actuală este alterată, clădirea rămâne un reper pentru identitatea culturală a zonei, integrându-se în poveștile urbane ale Ploieștiului și păstrând un rol în memoria comunității.

7.3. Valoarea arhitecturală

Casa Cantilli prezintă **valoare mică** prin apartenența sa la arhitectura urbană boierească de sfârșit de secol XIX, reflectată în volumetria corpului principal, proporțiile inițiale și partiul de tip hol central cu distribuție radială.

Deși decorația exterioară originală s-a pierdut, construcția păstrează elemente spațiale autentice, relevante pentru limbajul eclectic moderat al epocii, cu influențe clasice în organizarea compoziției.

Modificările ulterioare, în special extinderile parazitare și simplificarea fațadelor, au diminuat expresia arhitecturală, însă clădirea continuă să dețină valoare de mărturie tipologică, ilustrând procesul de urbanizare și modul de locuire specific elitei economice locale.

7.4. Valoarea de raritate – unicitate

Casa Cantilli deține **valoare mare** prin faptul că reprezintă una dintre puținele reședințe boierești urbane păstrate în zona estică a nucleului istoric ploieștean, edificată înainte de marile parcelări interbelice.

Imobilul este singular prin asocierea sa cu familia Cantilli, cu rol semnificativ în dezvoltarea urbană locală, și prin legătura cu evenimente istorice excepționale, precum găzduirea fiilor țarului Rusiei în timpul Primului Război Mondial.

7.5. Valoarea urbanistică

Valoarea urbanistică este medie, întrucât imobilul în forma actuală nu domină vizual frontul stradal și nu constituie un reper urbanistic major în țesutul orașului.

Deși situată într-o zonă protejată și în proximitatea unor trasee importante, Casa Cantilli nu are un rol semnificativ în structurarea spațiului public sau în definirea aliniamentelor stradale.

Totuși, imobilul contribuie la atmosfera istorică a zonei și păstrează valoare contextuală, integrându-se în țesutul urban tradițional și susținând caracterul protejat al Zonei ZP1.

7.6. Valoarea tehnică

Valoarea tehnică este medie, fiind reprezentată de soluțiile constructive tradiționale specifice sfârșitului de secol XIX, precum zidăria portantă din cărămidă plină (cărămidă subțire și mortar de var), planșeele din lemn și acoperișul original în șarpantă. Deși structura de rezistență principală s-a păstrat în mare parte, numeroase intervenții ulterioare au afectat calitatea tehnică a construcției, inclusiv adăugarea extinderilor parazitare, compartimentările interioare și degradările apărute în zona soclului și a finisajelor.

În prezent, clădirea necesită lucrări ample de consolidare și restaurare, însă păstrează valoare tehnică prin caracterul său de mărturie a tehnicilor de construcție tradiționale, cu potențial pentru restaurare și reabilitare.

7.7. Valoarea socio-culturală

Valoarea socio-culturală medie, fiind legată de memoria comunității locale și de figura boierului Hristu Cantilli, implicat în dezvoltarea urbană a Ploieștiului la sfârșitul secolului XIX.

Imobilul este asociat cu evenimente istorice notabile, precum găzduirea fiilor țarului Rusiei în timpul Primului Război Mondial, ceea ce îi conferă rezonanță în conștiința colectivă pentru oraș.

Deși astăzi imobilul are un rol mai puțin activ în viața comunității, el rămâne un element de identitate locală, reflectând evoluția socială, economică și culturală a Ploieștiului.

7.8. Valoarea documentară

Valoarea documentară este mică, întrucât nu s-au păstrat prea multe documente de epocă, precum planuri originale, imagini vechi sau descrieri detaliate ale arhitecturii și ornamentației inițiale.

Deși construcția **oferă informații parțiale** despre tehnicile constructive și tipologia locuințelor boierești de sfârșit de secol XIX, lipsa surselor precise reduce valoarea sa ca sursă directă de documentare pentru studiile de istorie a arhitecturii.

8. STUDIU DE PARAMENT

Studiul de parament – parte din cercetarea preliminară, este o componentă importantă în procesul de evaluare și proiectare a unei intervenții corecte din punct de vedere tehnic asupra patrimoniului construit istoric, indiferent de categoria valorică proprie fiecărei construcții: monument sau clădire istorică neclasată amplasată în perimetrul de protecție a unui alt monument sau chiar parte a Țesutului istoric în arii protejate.

Studiul de parament implica atât un studiu stratigrafic ce are rolul de a inventaria și de a pune în evidență etapele de realizare din faza inițială precum și a tehnologiilor și a materialelor de epoca folosite, dar și analiza a unor etape de modificare a partiului prin care clădirea a trecut de-a lungul timpului de folosință și exploatare. Propune o diferențiere între etapele originale și cele secundare pentru o înțelegere cât mai corectă a evoluției și modificărilor / suprapunerilor de etape, și totodată înregistrează și starea de conservare, mecanismele de degradare, iar în cele din urmă propune un diagnostic inițial privind starea actualizată din punct de vedere tehnic și măsuri imediate de punere în siguranță a elementelor aflate în stare avansat de degradare.

Concluziile acestui studiu vor indica la nivelul valoric a fiecărei etape, un cadru de orientare și înțelegere a limitelor de intervenție sau protecție, precum și permisivități în acord cu intențiile temei de proiectare sau a conceptului de intervenție.

Pregătește cadrul de proiectare a intervențiilor de specialitate pentru componente artistice care urmează a fi supuse unei avizări de specialitate pe bază de proiect dedicat – proiect fază unică, dacă e cazul, adică dacă imobilul studiat are elemente decorative, artistice valoroase pentru etapele de maxima valoare arhitectural estetică. Sunt eliminate astfel parțial și mult mai bine controlate situațiile de risc care pot afecta un proiect de reabilitare în ansamblul general al investiției.

Prin necunoașterea obiectivă a substraturilor pe care un monument sau o clădire cu valoare istorică le deține, în lipsa cercetării inițiale, întreg demersul de reabilitare poate fi afectat sub diferite aspecte: timp de intervenție, costuri suplimentare ne-bugetate pentru punerea în valoare, distrugere de componente valoroase cu blocarea proiectului și nu în ultimul rând consecințele legale aferente, de natură penală și civilă, așa cum sunt prevăzute în legislația de resort L422/2001.

O cercetare preliminară corectă a construcțiilor monumente istorice este imperios necesară d.p.d.v, arhitectural, decorativ, tehnic, care prin prezența specialiștilor/ a specialităților și a celor care devin astfel echipa de proiectare și coordonare a proiectului de reabilitare / restaurare / refuncționalizare prin a se ajunge la un rezultat ce pune în valoare acel obiect de patrimoniu și prelungirea etapei de exploatare sau repunerea în viața urbei.

Astfel conform planurilor aflate în documentație la secțiunea ANEXE se poate observa că de-a lungul vremii, după refacerea clădirii de către principalul Cantili, au fost adăugate spații ca anexe, considerate la acest moment parazitare și fără a face parte din ansamblul inițial de clădire de patrimoniu, care nu ilustrează prin funcționalitate obiceiurile și moda vremii.

Prin amplasarea clădirii pe teren, ctitorul a dorit să marcheze apartenența la o anumită clasă socială, construind la aliniament încăperile valoroase ale clădirii rezidențiale, a pus în valoare intrarea principală realizată prin curte conform programului de locuire, printr-o marchiză, drept spațiu tampon către principalul salon de primire a casei de unde se făcea o legătură spiritualo-funcțională către partea publică a casei, mai precis către un birou și o sală de bal sau de evenimente, conform interpretărilor de azi. La vremea aceea devenise un loc de atracție propice pentru socializare, datorită realizării acestei Sali de dans sau bal.

Cerințele vieții vremii au crescut, viața socială a avut un impact mare asupra dezvoltării partii, astfel pe zona de anexe, spațiile au fost extinse, beciurile de asemenea amenajate, având în vedere existența în zona a viilor și deținerea de terenuri pe care se cultiva vie, au creat justificarea amenajării unei crame, care la ora actuală este greu de accesat. Se dorește păstrarea și punerea în siguranță și valoare a acestei părți de anexă.

În punctele de probă de stratificare și cercetarea d.p.d.v. structural a zidăriei și lianților se pot observa materialele de construcție a acelor vremi, tehnologia de realizare a peretilor de închidere structurali sau despartitori.

Prin vizualizare și luare de probe s-au observat pereți în care au fost goluri de ferestre sau uși sistate sau nou create, iar prin propunerea funcțională astfel s-a renunțat la unele goluri de ferestre sau uși, interioare, sau s-au refăcut acolo unde era necesară lumina naturală sau d.p.d.v. estetic și arhitectural.

În principiu clădirea inițial a fost gândită să respecte o simetrie, iar dezvoltările ulterioare a ținut cont, în parte de acest ax, care se va observa și în propunerea de punere în valoare a etapei celei mai înfloritoare a clădirii monument.

Litografiile, chiar și pozele care circulau la aceea vreme pentru a marca anumite evenimente importante din viața urbei sau chiar a istoriei generale a României sau părții de Europa, au trasat o imagine de ansamblu care se va regăsi în propunerile de refacere a fatadelor sau a zonelor care se păstrează și se vor realiza printr-o corespondență a elementelor arhitecturale și decorative, astfel încât golurile de fațadă refăcute în zona salii de bal vor fi identice în aspect și decorativ ca la corpul principal păstrat.

Se va reface simetria golurilor in camerele laterale cu acces din marchiza si din salonul de primire. (vezi poze, plan releveu si plan propus), se vor demonta pereti nestructurali (conform expertizei tehnice atasată la aceasta documentatie) astfel încât una dintre camere, in propunere sala de lectura, spatiul util obtinut prin debarasare sa se reflecteze si in fatada de la drum.

In analiza vizuala efectuata de la nivelul superior din zona de invelitoare, acolo unde documentatia foto de arhiva si din realizarea probelor de parament se poate observa in detaliu zidaria de umplutura care inchide fereastra necesara pentru ventilare si intretinere a podului si a terasei de deasupra marchizei.

Accesul pe terasa se presupune a se fi fost prin aceste ferestre care se folosesc conform celor spuse mai sus mentionate, direct din podul creat de sarpanta, cu acces prin chepengul gasit in plafonul incaperii de dans, un spatiu destinat prin propunere pentru public, iar pentru intretinerea/vizitarea in viitor a podului se va analiza o solutie mai accesibila. Nu este in intentie a se dezvolta noi spatii in pod, deoarece in primul rand acesta nu permite ca inaltime libera existenta intre elementele de sustinere ale invelitorii care prezinta o panta domoală.

9. CONCLUZII: PERMISIVITĂȚI ȘI INTERDICȚII

Casa Cantilli, situată pe Strada Stadionului nr. 1, se încadrează în **Zona Protejată ZP1**, reglementată prin RLU – PUG Ploiești, ca zonă cu **caracter urban istoric**, ceea ce implică un **regim special de intervenții asupra clădirilor existente și asupra țesutului urban în ansamblu**.

Ținând cont de **valorile identificate** precum și de **gradul ridicat de alterare** al imobilului, orice intervenție asupra monumentului trebuie realizată **în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu **Regulamentul Local de Urbanism** aplicabil zonei.

Intervențiile admise/permise trebuie să urmărească **conservarea, restaurarea și punerea în valoare a imobilului**, fiind interzise lucrările care ar putea **afecta caracterul istoric, arhitectural și urbanistic** al monumentului și al zonei protejate în care acesta se află.

Acestea sunt enumerate după cum urmează:

Intervenții permise

- Lucrări de conservare a elementelor structurale originale în vederea prevenirii degradărilor viitoare, pe baza expertizei tehnice. Se vor utiliza materiale și tehnici compatibile cu cele originale (mortar de var, tencuieli tradiționale etc.).
- Lucrări de consolidare, acolo unde sunt identificate fisuri structurale sau tasări, fără modificarea volumetriei și compartimentărilor originale.
- Eliminarea etajului fals și parțial de deasupra intrării principale, a marchizei, precum și a scării metalice de acces la acesta, o "găselniță" provizorie improvizată.
- Restaurarea fațadelor, inclusiv îndepărtarea straturilor recente de tencuială tip strop și refacerea finisajelor cu materiale compatibile cu calitatea de monument a clădirii, în texturi și cromatică adecvată arhitecturii de sfârșit de secol XIX, pe baza studiilor stratigrafice și/sau a analogiilor stilistice cu alte clădiri contemporane învecinate, precum și a ornamentelor care se cunosc datorită arhivei foto studiate.
- Reabilitarea tâmplăriilor originale, acolo unde acestea sunt recuperabile, prin curățare, completare și protecție sau refacerea acestora în forme și dimensiuni identice, în vederea redobândirii imaginii stilistice ale fațadelor. În cazul în care se dorește obținerea unei eficiențe energetice sporite, se recomandă înlocuirea ferestrelor din lemn cu geam simplu existente cu tâmplărie din lemn masiv de stejar sau stratificat, cu geam de tip termopan, realizate după modelul ferestrelor originale.
- Demolarea corpurilor parazitare adăugate ulterior în timpul exploatării, recomandată ca parazitare, conformându-se caracterului strazii, raportându-se astfel clădirilor aflate pe aliniamentul străzii completând astfel percepția volumetrică și fațadele istorice.
- Păstrarea, integrarea și refuncționalizarea extinderii din partea est a parcelei, cu marcarea etapelor de construire.
- Lucrări de restaurare la interior în vederea refacerii partiului inițial, mai ales a zonei holului/salonului principal ca rol de distribuție a circulației către spațiile funcționale conform temei de proiectare.
- Modernizarea instalațiilor, cu condiția disimulării taseelor, astfel încât prin poziționarea lor să nu se afecteze elementele decorative istorice sau/și degradări ale elementelor și materialelor originale.

- Refacerea fațadelor în zonele în care se desființează corpurile parazitare, prin identificarea unor goluri desființate sau reconstruirea unor pereți prin similitudine cu celelalte fațade.

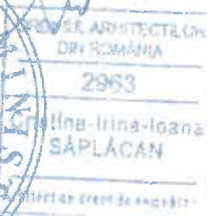
Interdicții

- Interzicerea demolării imobilului sau a unor părți semnificative ale corpului principal, cu excepția elementelor parazitare.
- Interzicerea modificării golurilor existente la fațadele corpului istoric principal.
- Nu se va aplica termosistem pe fața exterioară sau interioară a pereților fațadelor.
- Nu se va înlocui tâmplăria din lemn cu tâmplărie din PVC sau aluminiu.
- La restaurarea fațadelor și a spațiilor interioare nu se vor folosi tehnici și materiale neadecvate calității de monument istoric a construcției.

Întocmit,

Arh. Cristina Irina Ioana SĂPLĂCAN

BIBLIOGRAFIE

- Regulamentul Local de Urbanism - PUG Municipiul Ploiești, 2010, actualizări 2014-2020
- Primăria Municipiului Ploiești, Memoriu General PUG Ploiești
- RLU_PUG- Ploiești, revizia 2014
- Simache, N. – Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Târgșor, Editura Științifică, București, 1963
- Toma T. Socolescu – Ploieștii în trecut și azi, Editura Albatros, București, 1998
- Nostalgii Ploieștene, Editura Libertas, 2011
- "Marea carte a Ploiestilor" Coordonatori: Gheorghe Marinica, Constantin Trestioreanu; Editura "Ploiesti_mileniul III" Ploiesti 2016
- "Catagrafia orasului Ploiesti de la 1838" Ion R.Dedu Editura "Ploiesti_mileniul III" Ploiesti
- "Asezari Prahovene. Repere istorice" 2007
- Dilema Veche nr.468 din 31 Ian.-6 feb.2013, Lucian Vasile "DESPRE O CASA ALBA"
- Gheorghe Lehau – Ploieștiul dispărut, Editura Vremea, București, 2002
- Alexandru Toma – Ploiești, trecut și prezent, Editura Litera, București, 1986
- Wikipedia
- Google Earth